

ÅRSMØTET 2022

NFFO OG DET FAGLITTERÆRE FOND

ÅRSMØTET 2022

Dagsorden

1. Årsmøtets konstituering

Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

2. Årsmelding 2021
3. Regnskap 2021
4. Strategi 2022–2025
5. Budsjett 2022

Innkomne saker - Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Det faglitterære fond

6. a) Forslag til endringer i vedtekter til Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, statutter til Det faglitterære fond og Retningslinjer for vurdering av utgivelser
b) Forslag til endring i omfangskrav i vedtektene til Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

Sak 6 b) fremmes bare dersom sak 6 a) blir vedtatt i tråd med innstillingen.

7. Forslag til endringer i det treårige arbeidsstipendet for forfattere

Det faglitterære fond

8. Årsmelding 2021
9. Regnskap 2021
10. Budsjett 2022

Valg

11. Innstilling fra valgkomiteen
12. Styrets forslag til ny valgkomité
13. Styrets forslag til revisor

Sak 1 Årsmøtets konstituering

Valg av dirigenter, fullmaktskomité på tre medlemmer, to medlemmer til å underskrive protokollen, redaksjonskomité og tellekorps velges i henhold til foreningens vedtekter, § 4-4. Innkalling og styrets forslag til dagsorden godkjennes, og styrets forslag til forretningsorden vedtas.

Frist for innlevering av alternative forslag til valgkomiteens innstilling meddeles.

Forslag til forretningsorden

I tillegg til de bestemmelser om årsmøtets dagsorden og forretningsorden som framgår av vedtektenes § 4, skal årsmøtet følge denne forretningsordenen:

1. Årsmøtets dagsorden vedtas under årsmøtets konstituering. Årsmøtet kan senere vedta endringer i dagsorden og det tilhørende tidsskjema når det er nødvendig for å avvikle årsmøtets sakliste. Årsmøtet kan i den forbindelse også vedta at en sak skal utsettes eller avgjøres ved uravstemning.
2. Man ber om ordet ved å vise det nummerskilt man har fått utdelt. En deltaker kan bare få ordet to ganger til samme sak. En deltaker kan bare få to replikker til samme sak. Replikken skal vedkomme det innlegg det er replikk til, og man må be om replikk under eller umiddelbart etter det innlegg det gjelder. Den taler en replikk er rettet til, kan svare på hver replikk eller samle sitt svar i en felles svarreplik. Årsmøtet kan vedta at det ikke skal være adgang til replikkordskifte.
3. Taletid. Forslagsstiller kan begrunne forslag i inntil fem minutter. Taletid for øvrige innlegg er inntil tre minutter. Taletid for replikk og svarreplik er inntil ett minutt. Dirigenten kan foreslå utvidelser eller ytterligere innskrenkninger av taletiden. Har årsmøtet vedtatt å oversende en sak til redaksjonskomiteen, kan komiteen begrunne sitt forslag i inntil fem minutter. For den opprinnelige forslagsstiller gjelder i så fall inntil tre minutters taletid. De samme tidsbegrensningene gjelder for valgkomiteens innstilling og forslag om personer.
4. Forslag. Forslag må framsettes skriftlig og være undertegnet av forslagsstiller. Dirigenten kan gjøre unntak fra dette når han/hun finner at et muntlig forslag er tilstrekkelig. Videre kan dirigenten framsette forslag uten å innlevere disse skriftlig. Dersom en forslagsstiller trekker sitt forslag, skal dirigenten gi deltakerne adgang til å tilkjenne om noen annen ønsker å opprettholde forslaget.
5. Strek. Dirigenten kan foreslå at strek settes under et kommende innlegg. Han/hun skal gi adgang til å framsette skriftlige forslag før strek settes. Dirigenten refererer de innkomne forslag og den inntegnede talerliste.

Votering

Votering skjer ved håndsopprekning med nummerskilt når dirigenten ber om at dette skal benyttes. Når debatten om en sak er avsluttet og det foreligger flere forslag, skal dirigenten redegjøre for sitt forslag til voteringsorden. Forslag om å utsette, oversende uten realitetsbehandling eller unnlate å realitetsbehandle en sak skal voteres over først. Årsmøtet kan bestemme at et forslag skal settes under prøvevotering, og kan vedta å gjøre en prøvevotering endelig. Når voteringsordenen er godkjent og voteringen er i gang, kan ingen ta ordet i saken. Når voteringen er avsluttet, skal dirigenten referere utfallet. Det er ikke adgang til å gjenoppta debatten om den sak det er votert over, og det er ikke adgang til å fremme et nedstemt forslag under et senere punkt på dagsordenen.

Sak 2 Årsmelding 2021 for NFFO

Se årsmelding for NFFO og Det faglitterære fond, side 05.

Forslag til vedtak:

Årsmøtet godkjenner årsmelding for NFFO for 2021.

Sak 3 Regnskap 2021 for NFFO

Se Årsmelding for NFFO og Det faglitterære fond, side 47.

Forslag til vedtak:

Årsmøtet godkjenner regnskap for NFFO for 2021.

Sak 4

Strategi for Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO) 2022–2025

Styret legger her fram et forslag til strategi for NFFO for perioden 2022–2025.

Styret mener at NFFO, i tillegg til vedtektene og statuttene for Det faglitterære fond, har behov for et overordnet styringsdokument som er mer langsiktig, bedre strukturert og uttrykker større visjoner enn det handlingsprogrammene for de siste årene har gjort. Det har også vært et ønske å utarbeide et dokument som viser hvor sentralt Det faglitterære fond er i NFFOs arbeid og for foreningens eksistens.

Strategidokumentet skal være bestemmende for hvilke prioriteringer foreningen skal gjøre i fireårsperioden, og er satt opp med tydelige mål for hva som forventes oppnådd innen utgangen av 2025. I forlengelsen av strategien vil administrasjonen utarbeide handlingsplaner for ulike områder i samarbeid med foreningsstyret og, når det er naturlig, fondsstyret. Områdene vil ta utgangspunkt i sorteringen som har vært gjort i tidligere handlingsplaner: politikk og bransje; opphavsrett, kontrakter og vederlag; formidling og kompetanse; foreningsarbeid og medlemsrettede tiltak; internasjonalt arbeid. Handlingsplanene vil inneholde en rekke konkrete tiltak og inkludere eksisterende oppgaver som ikke kan utledes direkte fra utkastet til strategi. Eksempler kan være NFFOs festivaler og ulike kommunikasjonstiltak.

Flere oppgaver, for eksempel det internasjonale arbeidet, er også pålagt oss i henhold til vedtektene og må fortsatt være sentralt i foreningens virke. Styret vil også sammen med administrasjonen jobbe med å utforme prinsippdokumenter knyttet til overordnede temaer som klima og mangfold.

I henhold til første kulepunkt i § 4-2 i NFFOs vedtekter skal årsmøtet behandle styrets «handlingsprogram». Styret har lagt til grunn at foreliggende forslag til strategi kan erstatte denne.

[Forslag til vedtak:](#)

Årsmøtet godkjenner styrets forslag til strategi for NFFO for perioden 2022–2025.

STRATEGI 2022–2025

Om NFFO

Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO) består av rundt 5000 medlemmer som skriver og oversetter alle typer faglitteratur. Foreningen ble stiftet i 1978 som en sammenslutning for faglitterære forfattere, og i 1990 ble Norsk faglitterær oversetterforening innlemmet i organisasjonen.

NFFOs formål er å sikre medlemmenes faglige og økonomiske interesser, arbeide for god faglitteratur og trygge yringsfriheten. Respekt for og ivaretagelse av opphavsretten er grunnleggende for foreningens arbeid. NFFO tilbyr juridisk bistand og andre medlemsfordeler og inviterer medlemmene inn i et sosialt og faglig fellesskap der de kan utvikle og opprettholde en identitet som faglitterære forfattere og oversettere. Foreningen driver politisk påvirkningsarbeid, samarbeider med andre litteratur- og språkorganisasjoner, skaper oppmerksomhet om faglitteratur og forhandler fram avtaler med myndigheter, forlag og andre aktører om vilkår for utgivelse og bruk av faglitterære verk.

Myndighetene har godkjent NFFO som representativ organisasjon for det faglitterære fellesskapet i Norge, og en sentral del av foreningens arbeid er derfor forvaltningen av de kollektive vederlagsmidlene som tilføres Det faglitterære fond. Midlene fordeles hovedsakelig ut som ulike typer stipender til faglitterære forfattere og oversettere, men brukes også på andre typer tiltak som kommer hele det faglitterære feltet til gode.

NFFO er med i nordiske samarbeidsfora og bidrar aktivt i organisasjoner som EWC (European Writers' Council), CEATL (Conseil Européen des Associations de Traducteurs Littéraires) og FIT (International Federation of Translators). I tillegg har foreningen lenge drevet solidaritetsarbeid overfor skribentkolleger i andre land, særlig i Øst-Europa og det sørøstlige Afrika.

Faglitteraturens stilling i samfunnet

Faglitteraturen er en bærebjelke for norsk språk og skriftkultur og bidrar sterkt til utviklingen av det norske kunnskapssamfunnet. Læremidler og lærebøker blir skrevet for hele utdanningsløpet fra grunnskole til høyere utdanning, fagbøker og fagartikler blir publisert innen alle akademiske disipliner og for ulike sektorer av arbeidslivet, og en stor bredde av allmenn sakprosa blir utgitt hvert år. Kulturrådets statistikk «Kunst i tall» viser at faglitteratur til sammen sto for minst 2,2 milliarder kroner i samlede inntekter fra boksalg i 2020.

Med sine bøker bidrar NFFOs medlemmer på ulike måter til en informert befolkning av barn, unge og voksne, et mer opplyst og åpent samfunn og en rikere offentlighet, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Gjennom å skrive tekster bygget på krav til etterrettelighet og dokumentasjon fremmer faglitterære forfattere demokrati, dannelse og kritisk refleksjon og forteller om, gir innsikt i og skaper sammenheng til samfunnet vi lever i. Faglitterære utgivelser danner en motvekt mot falske nyheter og ukritisk kildebruk, og gir muligheten

til fordypning og lengre resonnementer i en hverdag preget av høyt tempo og raske skifter. Oversettere av faglitteratur har en særlig rolle ved å sørge for at perspektiver fra hele verden blir gjort tilgjengelig for norske lesere.

NFFOs forvaltning av kollektive vederlagsmidler er en viktig grunn til at det finnes en mangfoldig faglitteratur på norsk. Det faglitterære fond får sine inntekter fra det statlige bibliotekvederlaget og fra betaling for bruk og kopiering av opphavsrettslig beskyttede åndsverk i ulike samfunnssektorer. Midlene som kommer gjennom Kopinor, er den største kilden, og de viktigste avtaleområdene gjelder bruken av kopier i skolen og i høyere utdanning. Inntektene til fondet har vokst jevnt gjennom mange år, noe som i seg selv er et direkte resultat av at faglitteraturen faktisk blir lest og brukt. Grunnlaget for veksten hviler på prinsippet om «penger inn, penger ut»: En forfatter eller oversetter som blir tildelt stipend, må publisere sitt verk på en måte som kan bidra med nye inntekter til fondet.

Strategiperioden 2022–2025

Faglitterære forfattere og oversetteres ytringsfrihet og opphavsrett til egne åndsverk er fundamentet for at NFFO og Det faglitterære fond finnes. Best mulig ivaretagelse av de ideelle og økonomiske rettighetene til denne gruppen må derfor alltid være kjernen i foreningens arbeid. NFFO er dessuten blant de største opphaverorganisasjonene i Norge, noe som ikke bare gir stor makt og betydelig gjennomslagskraft, men samtidig innebærer en forpliktelse til å ta ansvar på vegne av et større fellesskap. NFFO skal framover fortsette å være ledende i å synliggjøre og argumentere for opphavsrettens betydning, både nasjonalt og internasjonalt.

NFFO har siden starten kjempet for å oppnå større anerkjennelse for faglitteraturen. Men til tross for at mye er oppnådd gjennom årenes løp, er det fremdeles områder i bokbransjen, politikken og samfunnet der faglitterære forfattere og oversettere har en svakere stilling enn de burde ha. Det er dessuten flere utviklingstrekk knyttet til litteraturens og lesingens posisjon i samfunnet generelt som gir grunn til bekymring, og som NFFO vil gi særlig oppmerksomhet de kommende årene.

Med dette som bakgrunn har NFFO følgende hovedmål for perioden 2022–2025:

Hovedmål 1: Ha flere enn 5600 medlemmer og et lavere aldersgjennomsnitt enn i dag

En stor medlemsmasse er avgjørende for å sikre NFFOs legitimitet og representativitet, både som bransjeaktør, politisk påvirkende og forvalter av kollektive vederlagsordninger. Medlemstallene viser en jevn nedgang siden toppåret i 2015 og er de siste årene redusert med i gjennomsnitt 85 per år, fra nesten 5600 til like i overkant av 5000 ved inngangen til 2022. Medlemmene i NFFO er i gjennomsnitt 64 år, og gjennomsnittsalderen har steget med 5 år de siste 12 årene. Menn er i flertall i foreningen, men kvinneandelen har økt fra 36 til 40 prosent fra 2009 til i dag. Vi mangler tall som viser den totale mengden faglitterære forfattere og oversettere i Norge, men det er ingen grunn til å tro at de blir færre og eldre. NFFO må derfor ha som ambisjon både å stanse nedgangen i medlemsmassen og senke snittalderen i årene som kommer. Dette krever at vi både rekrutterer nye medlemmer og klarer å beholde de medlemmene vi har.

Den digitale utviklingen gir økte muligheter til å skape åndsverk og til å gjøre dem tilgjengelig for flere, men byr også på en rekke opphavsrettslige utfordringer. I akademia stiller myndig-

hetene krav om at stadig flere tekster skal gjøres fritt tilgjengelig gjennom såkalt åpen tilgang, og i skoleverket tilbyr flere aktører digitalt innhold som ikke er opphavsrettslig beskyttet. Når faglitterære forfattere må frasi seg de økonomiske rettighetene til åndsverkene de skriver, står både identiteten som forfatter og tilførselen av kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond på spill. NFFO må ha som ambisjon å være en forening for alle som skriver og oversetter faglitteratur, uten at det skal gå på bekostning av de grunnleggende prinsippene for tildeling av stipend.

Faglitteratur på norsk blir rikere og mer variert hvis de som skriver og oversetter den, har ulike erfaringer og bakgrunner. Rekruttering av flere medlemmer handler derfor også om å få flere til å begynne å skrive og oversette faglitteratur på både bokmål og nynorsk. NFFO må særlig styrke sin kompetanse på og ha større bevissthet om spørsmål som gjelder inkludering og mangfold. Det er viktig å legge til rette for at flere personer med flerspråklig kompetanse kan bli faglitterære forfattere og oversettere i Norge.

NFFO må skaffe seg mer kunnskap om hvilke typer medlemmer vi har, og hvorfor de er medlemmer av foreningen. Fordelene med å være medlem må synliggjøres for alle medlemstyper, og særlig må den faglige profilen og det faglige fellesskapet foreningen utgjør, styrkes. Prosessen som endte opp med en lansering av «Etisk sjekklister for sakprosa», er et godt eksempel på hva foreningen kan bidra til. I tillegg må vi skaffe oss bedre oversikt over og nå ut til dem som potensielt kan bli medlemmer. Informasjon om stipendene fra Det faglitterære fond, og fellesskapets betydning for at fondet blir tilført nye vederlagsmidler, blir en sentral oppgave i denne sammenhengen.

Innen utgangen av 2025 skal NFFO

- rekruttere som medlemmer mer enn halvparten av alle som siden 2020 har skrevet eller oversatt sin første faglitterære bok
- ha en medlemsmasse med større bredde av erfaringer og bakgrunner
- få flere medlemmer til å engasjere seg i foreningen
- gjennomføre flere medlemstiltak som styrker foreningens faglige profil
- skaffe seg mer og bedre kunnskap om faglitterære forfattere og oversettere, både medlemmer og ikke-medlemmer

Hovedmål 2: Heve faglitteraturens status i kunnskapssektoren

Mange av NFFOs medlemmer skriver bøker og ulike typer tekster for skoleverket og i akademia, men kunnskapssektoren har likevel for lav bevissthet om faglitteraturens betydning for elever, studenter, fagfellesskapet og allmennheten.

Vitenskapelig ansatte ved universiteter, høyskoler og institutter opplever et press om å prioritere publisering av forskningsartikler på engelsk i tidsskrift som gir poeng i det såkalte tellekantsystemet, og som legges ut med åpen tilgang. Økt internasjonalisering og tilgjengelighet har naturligvis mange gode sider ved seg også sett fra et forfatterperspektiv, men må ikke skje på bekostning av respekt for opphavsretten, prinsippet om akademisk frihet og utviklingen av norsk som fagspråk. NFFO vil derfor intensivere sitt arbeid i UH-sektoren og arbeide for at faglitterær praksis får sin rettmessige anerkjennelse og plass i det akademiske systemet. Vitenskapelig ansatte må kunne anse skriving av lærebøker og fagbøker som naturlig del av sitt akademiske virke og oppleve at fagformidling gjennom populærvitenskapelig sakprosa anerkjennes i større grad enn i dag. NFFO må også bidra til å sette den oversatte faglitteraturens betydning for akademia på

agendaen. Å vise hvilke muligheter som ligger i stipendene fra Det faglitterære fond, blir en sentral oppgave framover, særlig overfor yngre akademikere. I den forbindelse er det også viktig å øke kunnskapen om opphavsrett. På sikt vil utviklingen med at stadig flere tekster legges ut med åpen tilgang, kunne medføre betydelig reduksjon i inntektene til fondet.

Situasjonen for forfattere som skriver læremidler for grunn- og videregående skole, er heller ikke tilfredsstillende. I forbindelse med den siste læreplanreformen (fagfornyelsen) viser det seg at flere kommuner foreløpig ikke har kjøpt inn nye verk, og særlig gjelder dette for fysiske bøker. Manglende innkjøp av oppdaterte læremidler er et problem både for lærere, elever, forlag og læremiddelforfattere. NFFO må jobbe aktivt mot sentrale, regionale og lokale myndigheter for å bedre forholdene. En viktig del av argumentasjonen vil være at læremidler og lærebøker må finnes tilgjengelig både fysisk og digitalt. For selv om det digitale formatet har noen åpenbare fortrinn med tanke på tilgjengelighet, individuell tilpasning og variasjon i innhold, viser forskning at trykte bøker i mange sammenhenger gir bedre grunnlag for læring og for lesing av lengre tekster. Det må derfor ikke være et spørsmål om enten-eller, men en forståelse for at behovet er både-og.

Digitale læremidler utfordrer også rettighetssituasjonen. For det første har de etablerte forlagene inntil nå ikke villet innlemme digitale læremidler i normalkontrakten med NFFO. En av begrunnelsene er at det er vanskelig å formulere standardvilkår for et format der det er mange ulike bidragsytere i tillegg til forfatteren. NFFO må argumentere for at selv om forfatternes rolle til dels er endret, så er den ikke mindre viktig enn før, og at en normalkontrakt er et riktig virkemiddel også på dette området. For det andre er det stadig flere aktører som etablerer seg i tillegg til de tradisjonelle forlagene på den digitale arenaen, hvorav flere mangler respekt for og kunnskap om opphavsretten. Dette gjelder for eksempel det offentlige drevne NDLA (Nasjonal digital læringsarena), som publiserer innhold med lisenser der teksten ikke er opphavsrettslig beskyttet slik at Kopinor kan innhente vederlagsmidler på vegne av det faglitterære fellesskapet. NFFO må følge opp disse problemstillingene grundig.

Innen utgangen av 2025 skal NFFO

- styrke kjennskapet til foreningen og Det faglitterære fond ved samtlige UH-institusjoner
- jobbe for at UH-sektoren etablerer insentivordninger for skriving av norskspråklige lærebøker og forskningsformidling i bokform
- medvirke til at det finnes norskspråklige lærebøker i flest mulig fag
- bidra til at flere vitenskapelig ansatte har utviklet en identitet som faglitterære forfattere
- sette den oversatte faglitteraturens betydning for akademia og norsk fagspråk på agendaen i flere sammenhenger
- øke kunnskapen om og respekten for opphavsrett og det litterære kretsløpet blant elever, studenter, ansatte og ledelse i hele utdanningssystemet, fra grunnskole til høyere utdanning
- bidra til at alle elever i Norge har tilgang til oppdaterte læremidler skrevet av faglitterære forfattere, i både fysisk og digitalt format
- inngå en avtale om normalkontrakt med Den norske Forleggerforening som omfatter digitale læremidler

Hovedmål 3: Forbedre vilkårene for å skrive og oversette allmenn sakprosa

«Kunstnerundersøkelsen 2013», som ble utført av Telemarksforskning på vegne av Kulturdepartementet, viste at gjennomsnittsinntekten for en frilans faglitterær forfatter og oversetter var på 196 000 kroner i året. Dette synliggjør at behovet for bedre vilkår for denne gruppen er særlig presserende.

Normalkontrakten med Den norske Forleggerforening om utgivelse av faglitterære verk inneholder standardbetingelser som legger til rette for likebehandling, forutsigbarhet og litterær bredde. Regjeringen som ble valgt høsten 2021, har varslet at en boklov vil bli forelått for Stortinget, og etter all sannsynlighet vil muligheten til å inngå normalkontrakter bli hjemlet der. NFFO må argumentere for at opphaveres forbedrede vilkår bør forankres i selve loven på best mulig måte. Videre vil foreningen jobbe for at normalkontrakten styrkes til forfatternes fordel i løpet av strategiperioden. En av hovedoppgavene blir å forhandle frem bedre betingelser for utgivelser i trykt format. En annen er at normalkontrakten må utvides til å omfatte billigbøker, lydbøker og digital lydbokstrømming, der veksten i bokmarkedet er størst. Det er bra å nå fram til leserne på flere måter, men prisen for digitale bokformater er stort sett lavere enn for den tradisjonelle papirboka, og konsekvensen er dermed at også forfatterens inntjening går ned. Avtalevilkårene må ta hensyn til dette. For oversetterne ble en ny og modernisert normalkontrakt med Den norske Forleggerforening iverksatt i 2020. NFFO må følge med på om denne virker etter intensjonen.

Det begrensede markedet for norskspråklig litteratur krever at staten bidrar med direkte støtte til forfattere, oversettere, forlag og andre aktører på litteraturfeltet. Faglitterære forfattere og oversettere er forfordelt sammenlignet med andre skribentgrupper, med færre tilgjengelige statlige kunstnerstipender og betydelig lavere avsetninger til innkjøpsordningene som omfatter sakprosa. Et innkjøp fra Kulturrådet gjør at sentrale sakprosabøker blir gjort tilgjengelig for befolkningen gjennom folke- og skolebibliotekene over hele landet, og gir en solid betaling til de forfatterne og oversetterne som blir innkjøpt. NFFO vil jobbe for at staten behandler sakprosa og skjønnlitteratur som like viktige i utviklingen av norsk språk og litteratur. Foreningen vil også fortsette sitt engasjement i NORLA og jobbe for at mer norsk sakprosa blir gjort tilgjengelig på andre språk. Dette vil også kunne være en inntektskilde av betydning for forfattere av allmenn sakprosa.

Stipender fra Det faglitterære fond er ofte avgjørende for at mange faglitterære forfattere og oversettere igangsetter nye prosjekter. Foreningens stipendpolitikk skal legge til rette for at flere kan utvikle sitt forfatterskap eller sin oversettervirksomhet. Kollektive vederlagsordninger har alltid vært høyt verdsatt og prioritert av NFFO fordi dette er en måte å forvalte opphavsrettigheter på som kommer flest mulig til gode. Oppmerksomheten må likevel også rettes mot individuelle ordninger. Siden 2018 har staten via Norwaco tildelt NFFO kompensasjon for privatkopiering av faglitterære verk, som foreningen er forpliktet til å videreutbetale individuelt. Selv om kompensasjonen ikke utgjør store utbetalinger til den enkelte, er det viktig at NFFO utfører oppdraget på en ryddig og gjennomiktig måte. I 2021 ble dessuten lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett vedtatt av Stortinget, noe som kan medføre at NFFO må gjøre noen justeringer i hvordan vi forvalter Det faglitterære fond.

Flere av NFFOs medlemmer har inntekter fra foredrag og annen type formidlingsvirksomhet basert på bøkene de har skrevet eller oversatt. Koronapandemien har imidlertid ført til en dramatisk reduksjon av slike oppdrag siden 2020, og i tillegg har den synliggjort hvor svake de sosiale rettighetene for frilansere er. NFFO må derfor i det videre også ha oppmerksomheten rettet mot slike forhold.

Innen utgangen av 2025 skal NFFO

- bidra til at staten prioriterer sakprosa betydelig høyere i Kulturrådets innkjøpsordninger, de statlige stipendene og andre virkemidler
- oppnå bedre standardvilkår for forfattere av allmenn sakprosa i normalkontraktene som er avtalt med Den norske Forleggerforening
- inngå avtale om at alle kjente utnyttelsesformer av et verk blir omfattet av normalkontrakten med Den norske Forleggerforening
- ha en stipendforvaltning som sørger for at flere kan leve av å skrive og oversette sakprosa
- etablere en permanent ordning for utbetaling av kompensasjon for privatkopiering
- medvirke til at frilansere har bedre sosiale rettigheter

Hovedmål 4: Bidra til at flere skriver sakprosa for barn og unge

Skal barn og unge kunne hevde seg i et kunnskapsbasert og høyteknologisk samfunn, må de ha gode skrive- og leseferdigheter og mestre kildekritikk og sjangerforståelse. Det er derfor bekymringsfullt at antall lesere blant barn og unge går ned, og at mer tid brukes på annen underholdning enn bøker. Foreningen !les, som NFFO er medlem av, mener nøkkelen til å motivere barn og unge til å ville lese er å tilby dem et mangfold av tekster å velge mellom. Siden sakprosa og skjønnlitteratur gir ulik lesekompetanse, er det viktig at barn og unge møter begge deler i tidlig alder, og at det finnes en stor variasjon av temaer og uttrykk slik at alle finner bøker som frister dem.

NFFO skal være en pådriver i arbeidet for å øke leselysten blant barn og unge generelt og for sakprosaen spesielt og må først og fremst bidra til at det skrives og oversettes flere sakprosa-bøker på både bokmål og nynorsk for målgruppen. I 2021 ble kun 51 titler påmeldt Kulturrådets innkjøpsordning for sakprosa for barn og unge, og antallet bør økes betydelig. Tallet er enda lavere under innkjøpsordningen for oversatt litteratur, der bare ti sakprosa-bøker for barn og unge ble påmeldt samme år. En styrking av innkjøpsordningene vil legge til rette for både at flere velger å skrive eller oversette denne typen bøker, og at flere unge lesere får tilgang til bøkene gjennom skolebibliotekene.

Både eksisterende NFFO-medlemmer og fremtidige forfattere og oversettere må oppfordres og motiveres til å skrive og oversette sakprosa for barn og unge. Stipender fra Det faglitterære fond er et sentralt virkemiddel for å få både eksisterende NFFO-medlemmer og fremtidige forfattere og oversettere til å igangsette prosjekter som blir til sakprosa-bøker for den yngre målgruppen. NFFO må også gjennomføre flere tiltak som retter medlemmenes oppmerksomhet mot denne målgruppen, og jobbe for at betingelsene for slik sakprosa blir forbedret i hele det litterære kretsløpet. En særlig viktig jobb er å fremforhandle bedre vilkår for denne typen bøker i normalkontrakten med Den norske Forleggerforening.

Innen utgangen av 2025 skal NFFO

- bidra til at antall årlige utgivelser av sakprosa for barn og unge øker betydelig
- gjennomføre flere tiltak i foreningens regi som motiverer til skriving og oversettelse av sakprosa for barn og unge
- synliggjøre sakprosa for barn og unge i offentligheten, gjerne i samarbeid med andre organisasjoner
- fremforhandle bedre vilkår for forfattere av sakprosa for barn og unge i avtale om normalkontrakt med Den norske Forleggerforening

Hovedmål 5: Systematisere og utvide kunnskapsgrunnlaget for NFFOs arbeid

NFFO har gjennom hele sin historie vært opptatt av å skaffe til veie kunnskap om norsk faglitteratur og betydningen den har for det norske samfunnet. I en særstilling i dette arbeidet står oppbyggingen av forskningsmiljøene for norsk sakprosa, men foreningen har også selv gjennomført og bestilt undersøkelser og rapporter om aktuelle problemstillinger til bruk i forhandlinger, politisk påvirkningsarbeid og annet. For å oppnå de strategiske målene som NFFO setter seg, må foreningen likevel i større grad enn i dag systematisere og basere sitt arbeid på et bredt kunnskapsgrunnlag, også når det gjelder stipendforvaltningen. Slik vil innsikten bli større, ikke bare hos NFFOs administrasjon, tillitsvalgte og enkeltmedlemmer, men også hos resten av bransjen, samarbeidspartnere, journalister, politikere og andre samfunnsaktører.

NFFO må vite hvilken effekt statlige og andre virkemidler har for medlemmene, og til enhver tid være oppdatert på faglitteraturens status i de ulike leddene i det litterære kretsløpet. Foreningen må få bedre oversikt over hvilke kunnskapskilder som finnes både nasjonalt og internasjonalt, og i tillegg kartlegge hvilke problemstillinger som ikke er belyst. Noen ganger kan NFFO selv utføre eller initiere innhenting av tall og analyser, mens det i andre tilfeller vil være en fordel å samarbeide med andre om å skaffe nødvendig kunnskap. Generelt bør NFFO jobbe for at den litteratursosiologiske forskningen i Norge styrkes. Foreningen må også oppfordre myndighetene til å igangsette utredninger og andre undersøkelser som kan utrede grunnlaget for en samlet politikk for hele det faglitterære området.

Innen utgangen av 2025 skal NFFO

- etablere og tilgjengeliggjøre en kunnskapsbase om faglitteratur
- fremskaffe ny kunnskap om faglitteraturen og faglitteraturens stilling i samfunnet
- bli brukt jevnlig som kunnskapskilde for bransje, media, politikere og andre samfunnsaktører om spørsmål som angår faglitteratur

Sak 5

Budsjettforslag 2022 for NFFO

BUDSJETTFORSLAG 2022 FOR NFFO			
	Budsjett 2022	Regnskap 2021	Budsjett 2021
Anskaffelse av midler			
Medlemskontingenter	4 700 000	4 716 505	5 000 000
Driftstilskudd fra Det faglitterære fond	21 500 000	18 500 000	18 500 000
Aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål	7 830 000	4 652 612	7 300 000
Finans- og investeringsinntekter	2 000	1 661	6 000
Andre inntekter	30 000	28 051	130 000
Sum anskaffelse av midler	34 062 000	27 898 830	30 936 000
Forbrukte midler			
Kostnader til foreningens formål			
Kultur- og fagpolitiske tiltak			
Seminarer, kurs, medlemsmøter	2 400 000	1 498 452	2 400 000
Kostnader strategi – flerårige prosjekter 1)	7 830 000	4 652 612	7 300 000
Prosa	3 150 000	2 324 580	2 800 000
Bulletin og kommunikasjonstiltak	800 000	894 740	750 000
Kontingenter, bidrag andre organisasjoner/aksjoner	450 000	437 079	450 000
Øvrige kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet	3 200 000	1 784 917	3 700 000
Sum kultur- og fagpolitiske tiltak	17 830 000	11 592 380	17 400 000
Administrasjonskostnader			
Lønnskostnader	10 200 000	11 284 500	10 200 000
Annen driftskostnad	6 500 000	7 793 500	5 200 000
Sum administrasjonskostnader	16 700 000	19 078 000	15 400 000
Sum forbrukte midler	34 530 000	30 670 380	32 800 000
Årets aktivitetsresultat	-468 000	-2 771 551	-1 864 000
Tillegg/reduksjon formålskapital	-468 000	-2 771 551	-1 864 000

Forslag til vedtak: Årsmøtet godkjenner styrets forslag til budsjett for NFFO for 2022.

KOSTNADER STRATEGI FLERÅRIGE PROSJEKTER 1)					
	2022	2023	2024	2025	Totalt
Hovedmål 1: rekruttere og beholde medlemmer	700 000	700 000	700 000	700 000	2 800 000
Hovedmål 2: heve faglitteraturens status i kunnskapssektoren	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Hovedmål 3: forbedre rammevilkårene for å skrive og oversette faglitteratur	200 000	200 000	200 000	200 000	800 000
Hovedmål 4: bidra til at flere skriver sakprosa for barn og unge	800 000	800 000	800 000	800 000	3 200 000
Hovedmål 5: systematisere og utvide kunnskapsgrunnlaget For NFFOs arbeid	600 000	600 000	600 000	600 000	2 400 000
Formidling/festivalprofilering ²⁾	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000	8 800 000
Tilskudd til faglig utvikling i UH ³⁾	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4 000 000
Internasjonalt arbeid ⁴⁾	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	5 600 000
Støtte PEN ⁵⁾	230 000	150 000	150 000	150 000	680 000
Støtte til SNL for etablering av Lille norske leksikon	500 000				500 000
SUM	7 830 000	7 250 000	7 250 000	7 250 000	29 580 000

2) Støtte til festivaler og sakprosaarrangementer etter søknad

3) Driftsmidler til sakprosamiljøene ved UiO, UiB, NTNU og ev. andre søkere

4) Støtte til internasjonale samarbeidspartnere og utviklingsprosjekter

5) Årlig støtte til Norsk PENmed kr 80 000 ekstra til 100-årsjubileet i 2022

Sak 6

Årsmøtet 2021 vedtok å utsette behandlingen av sak 6 «Oppfølging av årsmøtevedtak fra 2019 om vurdering av mulig endring av punkt 4 i Retningslinjer for vurdering av utgivelser (RVU)». Saken var en oppfølging av en sak fremmet av medlem Tore Slaatta til årsmøtet 2019, der det ble foreslått å åpne for medlemskap i NFFO for forfattere som skriver tekster på måter som ikke kan generere kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond. Begrunnelsen var særlig knyttet til kravene vitenskapelig ansatte møter om å måtte publisere med frie lisenser i åpen tilgang, noe som medfører at Kopinor ikke kan kreve inn kopivederlag for utgivelsene. Slaattas forslag om endring i RVU ville imidlertid ikke bare åpne medlemskapskriteriene, men også bety at forfattere og oversettere kunne bli tildelt stipend for verk som blir publisert på måter som ikke genererer penger inn til fondet. RVU fungerer nemlig som et presiserende tilleggsdokument både til foreningens vedtekter og til statuttene for Det faglitterære fond.

Styrene for foreningen og fondet mottok før årsmøtet 2019 en rapport fra en arbeidsgruppe som var nedsatt for å utrede Slaattas forslag. Rapporten ble gjengitt i sin helhet i årsmøtedokumentene, og i tråd med anbefalingen fra arbeidsgruppen innstilte styrene på å opprettholde kravet om at en forfatter eller oversetter må ha publisert tekster på en måte som genererer kollektive vederlagsmidler, for å kunne bli medlem av foreningen. Styrene uttrykte også enighet med arbeidsgruppen i at saken ikke var endelig behandlet av NFFO, og at det burde legges opp til kunnskapsbaserte diskusjoner i videre oppfølging av problemstillingene som reises av dagens situasjon i UH-sektoren. Dilemmaet er hvordan foreningen på den ene siden kan videreføre ambisjonen om å være en forening med relativt åpne kriterier for medlemskap og på den andre siden sørge for en bærekraftig løsning for fondsforvaltningen også i årene som kommer.

Utsettelsen i årsmøtet 2021 har gitt styrene og administrasjonen tid til å jobbe ytterligere med hvordan NFFO kan være en forening som ivaretar rettighetene og interessene for alle faglitterære forfattere og oversettere og, sett på bakgrunn av denne saken, særlig i UH-sektoren. Administrasjonen har økt ressursbruken knyttet til faglig arbeid i kunnskapspolitikken, og medlemsbladet Bulletinen hadde høsten 2021 et temanummer om hva det vil si å være forfatter i akademia. Ved lanseringen av nummeret ble en paneldebatt om temaet avholdt i Bergen i oktober. I november ble det også arrangert et medlemsmøte i Uranienborgveien 2 der spørsmålet om hvilken forening NFFO bør være for denne typen forfattere, sto på agendaen. I forkant av dette møtet var også den første arbeidsgruppens rapport blitt tilgjengeliggjort for NFFOs medlemmer via «Mitt medlemskap» på nffo.no. Rapporten er fremdeles tilgjengelig der.

I tillegg til alt dette arbeidet har også RVU vært gjennomgått grundig og blitt sett opp mot hvilken funksjon dokumentet har i tilknytning til vedtektene for NFFO og statuttene for Det faglitterære fond. Denne gjennomgangen har også sett på andre utfordringer enn dem som gjelder publisering i akademia, for NFFOs grunnlagsdokumenter må naturligvis forholde seg til hele det faglitterære feltet.

På bakgrunn av dette arbeidet legger styrene i fellesskap fram en toleddet sak for årsmøtet:

- a. [Forslag til endringer i vedtektene til Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, statuttene til Det faglitterære fond og Retningslinjer for vurdering av utgivelser](#)
- b. [Forslag til endring i omfangskrav i vedtektene til Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening](#)

Fremleggelsen av sak 6 b) forutsetter at sak 6 a) blir vedtatt i tråd med innstillingen.

Samlet vil forslagene til vedtak innebære følgende:

- Foreningens vedtekter og fondets statutter skilles fra hverandre ved at dokumentet «Retningslinjer for vurdering av utgivelser» flyttes til kun å gjelde stipendbehandlingen.
- Foreningens vedtekter endres slik at flere kan bli medlem av foreningen. Kravet om publisering som genererer kollektive vederlagsmidler, tas bort. Kravet til omfang reduseres for selvstendige verk, men økes for minstenhetene.
- Fondets statutter endres noe, men stipendretningslinjene blir stående og har fortsatt utvidede kriterier beskrevet i «Retningslinjer for vurdering av utgivelser». Dette betyr at det i realiteten blir ingen endringer i praksisen ved tildeling av stipend.

a. Forslag til endringer i vedtekter til Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, statutter til Det faglitterære fond og Retningslinjer for vurdering av utgivelser

Bakgrunn

Saken som her fremmes, har en historie som går flere år tilbake. I tråd med NFFOs handlingsplan for 2017 vedtok styret i foreningen å nedsette en arbeidsgruppe som skulle se på om og hvordan foreningens RVU kunne utformes for å gi medlemskap i henhold til vedtektene uten at man er berettiget til stipend. Arbeidsgruppens rapport ble levert til foreningsstyret i møte 14. desember 2017 og inneholdt et forslag om å innføre et eget dokument med retningslinjer for vurdering av medlemskap. Et utkast til slike retningslinjer var vedlagt rapporten. I styremøtet ga styret uttrykk for at de ønsket å belyse saken fra flere sider, og at den ikke skulle legges fram for årsmøtet i 2018. I foreningsstyremøte 13. desember 2018 ble det så bestemt at det skulles nedsettes en ny arbeidsgruppe med representasjon fra foreningsstyret, fondsstyret og administrasjonen. Saken hører til i begge styrer fordi RVU berører både medlemskap og stipendforvaltning, mens den første arbeidsgruppens rapport utelukkende var lagt fram for foreningens styre.

Den nye arbeidsgruppen kom ikke i gang med sitt arbeid før årsmøtet 2019, og styrene hadde derfor ingenting å legge fram for dette årsmøtet. Til samme årsmøte fremmet imidlertid medlem Tore Slaatta et konkret forslag om å stryke et punkt fra RVU som ifølge forslagsstilleren ville bidra til at flere ville kunne bli medlem av foreningen. Årsmøtet vedtok at Slaattas forslag skulle oversendes administrasjonen for foreningene og fondet, og de bestemte at denne saken måtte innlemmes i oppdraget som den nye arbeidsgruppen hadde fått knyttet til årsmøtevedtaket i 2017. På grunn av pandemien ble ikke saken tatt opp ved årsmøtet i 2020, og behandlingen i årsmøtet 2021 førte til en utsettelse, som redegjort for innledningsvis.

Gjennom året som har gått, har administrasjonen og styrene gått tilbake til de grunnleggende spørsmålene som reises av denne saken: Hva er grunnlaget for at NFFO finnes, og hvilke krav skal vi stille for å bli medlem av foreningen? Hva er de viktigste prinsippene i forvaltningen av Det faglitterære fond, og hvilke kriterier skal gjelde for å kunne få stipend fra fondet? Må det være likelydende krav til å bli medlem og for å få stipend? Hvilke dokumenter er det som skal være styrende for henholdsvis foreningen og fondet? Hvordan skal vi sikre en viss grad av rettferdighet og likebehandling mellom de ulike medlemsgruppene som NFFO representerer, og de ulike typene publisering som gir inntekter til Det faglitterære fond?

NFFO har helt siden starten hatt relative enkle krav til å bli medlem, noe som har vært medvirkende til at foreningen er den desidert største skribentorganisasjonen i Norge. Toppåret var 2015, da over 5500 medlemmer betalte kontingent. NFFO inkluderer forfattere og oversettere av alle typer faglitteratur, fra læremidler via akademiske fagbøker til forskjellige typer allmenn sakprosa. En slik sammenslutning er unik i internasjonal sammenheng. Medlemmene varierer ikke bare med tanke på hvilke typer bøker de skriver, men også når det gjelder tiden de bruker på dette. Noen virker som forfattere og oversettere på fulltid, mens andre skriver eller oversetter bøker ved siden av eller som del av annen jobb. Noen gir ut bøker jevnlig, mens andre ga ut sin eneste bok for mange år siden. Hva man legger i å være en sakprosaforfatter eller -oversetter, vil også være ulikt. Noen vil vektlegge at å skrive bøker på norsk som blir del av det tradisjonelle litterære kretsløpet, er grunnleggende, altså forenklet sagt at verket kommer ut på et forlag, selges i en bokhandel og har en opphavsrettslig

beskyttelse som gjør at for eksempel Kopinor kan kreve inn kollektive vederlag for bruken av verket. Andre vil argumentere for at identiteten som forfatter eller oversetter primært handler om at de gjennom tekstene sine ønsker å nå lenger enn til en intern krets av lesere, og i en eller annen forstand henvender seg til en allmennhet, uavhengig av hva slags litterært kretsløp de tar del i. Mens en tredje innfallsvinkel vil være at alle som har opphavsrett til et faglitterært åndsverk, også er forfattere eller oversettere av faglitteratur, uavhengig av om verket henvender seg til en åpen eller lukket krets, og hvilket språk det er skrevet på. Opphavsretten har både en økonomisk og en ideell side, og den ideelle opphavsretten mister en opphaver aldri.

Historisk har NFFO klart å innlemme og balansere disse perspektivene innenfor foreningens rammer, og foreningens vedtekter er fortsatt veldig åpne med tanke på hvem som kan bli medlemmer. I § 2-1 heter det:

Norsk forfatter eller oversetter med opphavsrett til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minimum én bok inneholdende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag, har rett til å bli medlem av foreningen. Verket må være utgitt eller på annen måte gjort tilgjengelig for allmennheten. Reglene gjelder også for utenlandsk forfatter eller oversetter når vedkommende bor og har sitt faglitterære virke i Norge.

Vedtektene henviser imidlertid også til RVU, som ikke bare gir utdypende forklaringer til hva som regnes som et faglitterært verk, men også stiller noen tilleggskrav til verket man kan søke medlemskap på bakgrunn av. Et krav er at verket må ha vært underlagt en redaksjonell kvalitetskontroll, et annet at det må være publisert på en måte som genererer kollektive vederlagsmidler. I tillegg finnes en rekke avgrensninger i RVUs punkt 4, som først og fremst gjelder ulike typer publikasjoner som ikke godkjennes, som forelesningshefter, rapporter, utredninger og eksamensarbeider. Det legges også inn et språkkrav som bare gjelder for artikler i tidsskrift/skriftserie/antologi (ikke bøker eller andre typer publikasjoner). Omfangskravet på 100 sider fra vedtektene blir presisert ved at «artikler eller mindre verk må hver for seg være på minst 10 000 tegn med mellomrom eller minst fem trykte sider eget bidrag». Hvordan disse ulike kravene skal forholde seg til hverandre, og om noe er viktigere enn noe annet, er ikke angitt. RVU inneholder for øvrig i stor grad referanser til lover og beskrivelser av sakbehandlerpraksis som er overflødige å presisere i et eget dokument.

I denne saken har det særlig vært kravet om at du må publisere på en måte som genererer kollektive vederlagsmidler for å bli medlem, som har budt på utfordringer, til tross for at dette altså ikke er et krav som stilles i foreningens vedtekter, men er presisert i RVU. Grunnen er først og fremst at RVU også er et dokument som angår forvaltningen av Det faglitterære fond. Gjennom stadig tilførsel av kollektive vederlagsmidler har NFFO kunnet gjennomføre mange viktig prosjekter for faglitteraturens fremme, og stipendene har i en periode på drøyt 40 år bidratt til at mer enn 6000 faglitterære verk har blitt skrevet og oversatt. Det ville derfor potensielt ha store konsekvenser om NFFO ikke stilte krav om at stipender tildeles for verk som har bidratt eller bidrar til felleskassen. Det er per i dag likevel ingen krav i selve statuttene knyttet til kollektive vederlag, men i vedlegget RVU. Der er det imidlertid kun en indirekte henvisning i § 10, ved at denne bestemmelsen viser til «de retningslinjene for tildeling av stipend som er fastsatt av årsmøtet». Likevel er kravet om å publisere på en måte som genererer kollektive vederlagsmidler helt grunnleggende i fondsforvaltningen i NFFO.

Styrene har jobbet grundig med å se på om det finnes løsninger som både kan ivareta et ønske om å være en forening for det store faglitterære fellesskapet og fastholde prinsippet om at stipender som tildeles må gå til utgivelser som enten har bidratt eller kommer til å bidra med inntekter til fondet. For det er en kjensgjerning at det faglitterære fellesskapet nå rommer flere opphavere som blir pålagt å publisere på måter som gjør at de må frasi seg de økonomiske rettighetene til verkene sine, og at dette kan få konsekvenser for NFFOs representativitet og styrke som forening. Utfordringene gjelder ikke bare for vitenskapelige publiseringer i akademia, men i stadig økende grad også andre fagbøker som akademikere skriver. Det er i tillegg andre områder av faglitteraturen der slik publisering er utbredt, som for eksempel med tekster som skrives for skoleverket.

Overføring av kriterier fra RVU til vedtekter og statutter

Styrene foreslår å skille mellom hvilke krav som stilles til å bli medlem i NFFO, og hvilke krav som stilles til å kunne få stipend fra Det faglitterære fond. Slik kan flere bli medlemmer og få tilhørighet til foreningen, uten at det endrer betingelsene for å kunne få stipend og gir negativ påvirkning på kretsløpet som gir penger til fondet.

Gjennomgangen har gjort det klart at det først og fremst er RVUs uklare status og binding til både vedtekter og statutter som har gjort det vanskelig å nøste riktig opp i diskusjonene om hvorvidt NFFO og Det faglitterære fond skal stille samme krav til medlemskap og stipend-tildeling. For uansett hvordan man vrir og vender på selve innholdet i RVU, står det klart at det største hinderet for å komme videre er at det i det hele tatt finnes et tredje dokument i tillegg til vedtekter og statutter som er styrende både for hvilken forening NFFO skal være, og for hvordan foreningen skal forvalte de kollektive vederlagsmidlene.

Styrene mener derfor det må tydeliggjøres at det er foreningens vedtekter som bestemmer medlemskapskriteriene, og fondets statutter som bestemmer hvordan de kollektive vederlagene skal forvaltes, og hvilke minstekrav som blir stilt for å kunne få stipend. De viktigste elementene i RVU bør følgelig flyttes over til henholdsvis vedtektene og statuttene. Medlemskapskriteriene bør i sin helhet fremgå i vedtektenes § 2-1, mens de generelle stipendkriteriene med minstekrav bør legges til i statuttens § 10. Til begge dokumenter overføres presiseringer eller tillegg fra RVU som gjelder krav til verket som danner grunnlag for medlemskap eller tildeling av stipend.

Kravene til verk som kan kvalifisere for medlemskap og stipend, er i stor grad likelydende: at oversettelsen eller originalverket er av faglitterær karakter og av et visst omfang, at verket har gjennomgått en redaksjonell kvalitetskontroll, og at verket på en eller annen måte gjøres tilgjengelig for allmennheten. Men i tillegg presiserer statuttene det grunnleggende prinsippet om at stipendtildeling må baseres på at verk publiseres på en måte som gir opphavsrettslig beskyttelse og følgelig potensielt kan generere kollektive vederlag.

Det understrekes at statuttene er ment å presisere minstekravene som stilles for stipend. Retningslinjene for den enkelte stipendtype kan sette kriterier som går utover dette.

Kriterier fra RVU som ikke overføres til vedtekter eller statutter

RVU endres til å bli et vedlegg for de ulike retningslinjene for stipend. Dette innebærer at alle henvisninger til dokumentet fra de ulike stipendretningslinjene kan beholdes som i dag, men at de innledende avsnittene i RVU må endres med tanke på hvordan det knytter seg til øvrige dokumenter. Dette betyr altså at forslaget ikke medfører noen praktiske endringer i selve stipendforvaltningen.

Det er særlig to elementer i RVU som ikke foreslås overført til vedtektene og statuttene: opplistingen av publikasjonstyper som ikke godkjennes, og språkkrav knyttet til tekster i tidsskrift, skriftserier og antologi.

Det er ikke formålstjenlig å definere visse publikasjonstyper som ikke kvalifiserende i NFFO-sammenheng, hverken ut fra et likebehandlingsprinsipp eller ut fra utviklingen i det faglitterære feltet. Opphavsretten gjelder likt for alle typer publikasjoner og uavhengig av hvor mye tid du har brukt på verket, eller om du har skrevet det som del av annet, inntekts-givende arbeid. I tillegg kan det nevnes at det i Kopinor-sammenheng i liten grad skilles mellom ulike typer faglitterære publikasjoner, i hvert fall med tanke på hvilken verdi som settes for selve kopieringen. Dersom foreningen ønsker at visse type faglitterære åndsverk skal prioriteres, bør det nedfelles i presiseringer i de ulike retningslinjene for stipend, ikke i vedtekter og statutter.

Det samme gjelder for språkkravet som også er nedfelt i punkt 4, der det heter at «tekster på andre språk enn de skandinaviske språkene eller samisk, publisert i tidsskrift/ skriftserie/ antolog» ikke kvalifiserer for hverken medlemskap og stipend. Slik det er i dag, kan med andre ord en person som søker medlemskap eller stipend gjennom å vise til et verk som både er av faglitterær karakter, har riktig omfang, har gjennomgått en redaksjonell kvalitetskontroll, er gjort tilgjengelig for allmennheten og genererer kollektive vederlagsmidler, få avslag bare fordi teksten har stått på trykk i et tidsskrift, skriftserie eller antologi.

Begrunnelsen for avgrensningen har først og fremst vært at vitenskapelige artikler på engelsk ikke skal ta uforholdsmessig stor del av reisestipendpotten, og at det administrative arbeidet ville bli u håndterlig dersom antall søknader øker betraktelig. Det er grunn til å stille spørsmål ved realiteten i begge deler. For det første mener administrasjonen det er mulig å gjennomføre ulike former for endringer innenfor dagens ressurser. For det andre har antall søknader og tildelinger til reisestipend for forfattere falt dramatisk de siste årene, fra 670 søknader med 85 prosent tildeling i 2017 til 334 søknader med 82 prosent tildeling i 2021. Dette betyr at den stipendtypen som på mange måter er ment å treffe bredest i medlemsmassen, ikke er representativ på den måten som den burde. For det er utvilsomt slik at flere av disse tekstene faktisk genererer kollektive vederlagsmidler til fondet.

Men til tross for at mye peker i retning av å endre retningslinjene for reise- og diversestipend på dette punktet, foreslår ikke styrene noe slikt i denne omgang. En slik diskusjon og eventuell endring må foretas senere. Det viktigste er å presisere at avgrensningen knyttet til publikasjoner og språk ikke hører hjemme i fondets statutter eller foreningens vedtekter, men i de ulike retningslinjene for stipend. For å markere at NFFO ønsker å prioritere norsk fagspråk, foreslås det likevel en presisering i formålsparagrafen for statuttene. I dagens formålsparagraf heter det som første ledd at fondets formål er «å fremme faglitteratur». Forslaget er at dette utvides til «å fremme faglitteratur, fortrinnsvis på norsk».

Styrking av NFFO og Det faglitterære fond

Styrene mener altså at vedtektene og statuttene bør være grunnlagsdokumenter som fastsetter hva foreningen og fondet er, og som stiller minstekrav for å bli medlem og bli tildelt stipend. Dette vil styrke både NFFO og Det faglitterære fond.

En stor prinsipiell fordel med å endre RVUs status er at vedtekter og statutter krever 2/3-dels flertall av årsmøtet for å endres, mens RVU kun krever simpelt flertall. Slik situasjonen er i dag, ville man altså potensielt kunne vedta endringer i et tilleggsdokument uten at de samme endringene ble gjennomført i de andre og mer grunnleggende dokumentene. Det er viktig at vesentlige veivalg i foreningen og fondsforvaltningen foretas av en stor del av fellesskapet. En tydeliggjøring av skillet mellom vedtekter og statutter vil etter all sannsynlighet også være et bidrag til å gjøre fremtidige diskusjoner om komplekse saker lettere å gjennomføre fordi man ikke må ta hensyn til for mange forhold, som ikke nødvendigvis har noe med hverandre å gjøre, samtidig.

Styrene mener også at grepet som foreslås, utvilsomt vil styrke NFFO sin posisjon overfor politiske myndigheter og bidra til å oppfylle foreningens forpliktelser i henhold til åndsverkloven og den nye loven om kollektiv forvaltning på en enda bedre måte. Begge disse lovene gir NFFO stort ansvar på vegne av det faglitterære fellesskapet og vil føre til større krav knyttet til å nå flest mulig individuelle opphavere med stipendmidler. Å være representativ forening for faglitteraturen betyr ikke at alle medlemmer skal ha direkte og like stor tilgang på de kollektive vederlagsmidlene uavhengig av hva og hvordan de publiserer, men at diskusjonene om forvaltningen av dem best foregår innenfor rammene av et stort og slagkraftig fellesskap som har tradisjon for å stå sammen. I den forbindelse kan det også kort nevnes at av Kopinors 28 medlemsorganisasjoner er det etter det styrene kjenner til, bare NFFO som har hatt krav om å bidra til kollektive inntekter for å kunne bli medlem.

På bakgrunn av arbeidet fremmes derfor et nytt forslag for årsmøtet 2022, som er endret sammenlignet med styrenes innstilling fra i fjor. Fremdeles foreslås det at det konkrete forslaget fra Tore Slaatta i 2019 avvises. Men styrene mener løsningen som er skissert over, både kan åpne medlemskapskriteriene og styrke det grunnleggende prinsippet i fondsforvaltningen, slik at flere hensyn ivaretas til samme tid.

I vedlegg 1–3 vises de konkrete endringsforslagene. Svart skrift brukes der ordlyden videreføres, gjennomstreking der den foreslås slettet, og rødt der den foreslås endret til ny tekst.

Vedlegg:

- 1 NFFOs vedtekter med endring av § 2-1
- 2 Det faglitterære fonds statutter med endring av § 2 og § 10
- 3 Retningslinjer for vurdering av utgivelser med endring av innledningstekst

Forslag til vedtak:

Som oppfølging av årsmøtevedtak om utredning av medlemskapskriterier fra årsmøtet 2017 og årsmøtesak fremmet av Tore Slaatta i 2019 vedtas endringer i vedtektene til NFFO, statuttene til Det faglitterære fond og «Retningslinjer for vurdering av utgivelser» i tråd med vedlagte forslag.

VEDTEKTER FOR NORSK FAGLITTERÆRFORFATTER- OG OVERSETTERFORENING

(Vedtatt av årsmøtet, sist revidert 26. mars 2022)

Kap. 1 Navn, formål og oppgaver

§ 1-1 Foreningen er en fagforening for forfattere og oversettere av faglitteratur. Foreningens navn er Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening (NFFO).

§ 1-2 Foreningen skal fremme og samordne medlemmenes faglige og økonomiske interesser og arbeide for god faglitteratur og trygging av yringsfriheten, blant annet gjennom å

- inngå avtaler med forlag, myndigheter, kringkastingsselskaper og andre brukere om vilkår for utgivelse og bruk av faglitteratur, om vederlagsordninger med videre
- etablere økonomiske ordninger til hjelp for medlemmene i deres arbeid
- bistå medlemmene i konflikter og forhandlinger med faglig tilknytning
- utrede og informere om saker av interesse for medlemmene
- samarbeide med andre organisasjoner, også i andre land

Foreningen skal engasjere seg kulturpolitisk, men kan ikke avgi uttalelser eller delta i opprop, demonstrasjoner og lignende som ikke har direkte sammenheng med foreningens karakter.

§ 1-3 Foreningen har en ikke-eksklusiv fullmakt til å inngå bindende avtaler på vegne av medlemmene om nærmere avgrenset bruk av medlemmenes offentliggjorte verk. Fullmakten omfatter også rett til å inngå bindende avtaler om innkreving, forvaltning og fordeling av vederlag eller kompensasjon for utnyttelse som er tillatt ved avtale som nevnt i forrige punktum, ved lov eller ved vedtak av offentlig organ med hjemmel i lov. Foreningen kan påtale og forfølge krenkelser av medlemmenes verk. Eksempler på områder som er dekket av fullmakten, er

- offentlige og private institusjoners bruk i egen virksomhet av medlemmenes utgitte verk ved fremstilling av eksemplarer gjennom fotokopiering eller tilsvarende fremgangsmåte eller ved overføring til og fra maskinlesbar form
- videresending eller annen overføring til allmennheten av uendret kringkastingssending
- bruk av utgitte audioproduksjoner og audiovisuelle produksjoner og opptak av kringkastingssendinger i undervisningsvirksomhet, i biblioteker og til eksemplarfremstilling for funksjonshemmede og andre
- gjenbruk av medlemmenes verk når inngått forlagsavtale eller annen avtale om overgang av opphavsrett ikke er til hinder for det. Foreningen kan foreta avklaring med tredjemenn (forlag eller andre utgivere) om verkenes rettighets- og kontraktsstatus og si opp eller heve inngåtte avtaler for å bringe rettighetene tilbake til opphavsmennene. Inngåelse

av ny avtale om utnyttelse av verk må godkjennes av opphavsmannen i hvert enkelt tilfelle med mindre det følger av individuell forvaltningsavtale at slik godkjenning ikke er påkrevet. Det enkelte medlem kan reservere seg mot at foreningen inngår, sier opp eller hever individuelle avtaler på vegne av vedkommende. Slik reservasjon må meddeles skriftlig til foreningens administrasjon.

Foreningen kan overlate forvaltningen av sine fullmakter etter denne bestemmelsen til sammenslutning av rettighetshaverorganisasjoner med tilsvarende oppgaver på opphavsrettens område. Forvaltningen av medlemmenes interesser i utlandet kan overlates til organisasjoner i andre land.

§ 1-4 Foreningen kan ved samarbeidsavtale med organisasjon som forvalter tilsvarende interesser, påta seg eller overlate oppgaver på et saklig begrenset område for en bestemt tid.

Kap. 2 Medlemskap

§ 2-1 Norsk forfatter eller oversetter med opphavsrett til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minimum én bok inneholdende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag, har rett til å bli medlem av foreningen. Verket må være utgitt eller på annen måte gjort tilgjengelig for allmennheten. Reglene gjelder også for utenlandsk forfatter eller oversetter når vedkommende bor og har sitt faglitterære virke i Norge.

Årsmøtet vedtar utfyllende regler (Retningslinjer for vurdering av utgivelser)

Forfatter eller oversetter av minst ett utgitt faglitterært åndsverk kan søke medlemskap i foreningen. Søkeren må være norsk statsborger eller bo og virke i Norge.

Det faglitterære åndsverket den enkelte søker medlemskap på grunnlag av, må oppfylle følgende kriterier:

- a. Verket må være skrevet eller oversatt av søkeren, enten alene eller sammen med andre. Verk som er «ført i pennen» av en forfatter på vegne av en annen person, er forfatterens verk med mindre den andre personen har ytt bidrag som gjør at det må anses som et fellesverk, eller det foreligger særskilt avtale om fordeling eller overdragelse av opphavsrett mellom forfatteren og den andre personen.
- b. Verkets omfang må være enten
 - i. en sammenhengende tekst på minst 100 sider eller 200 000 tegn med mellomrom eget bidrageller
 - ii. flere tekster som til sammen utgjør minst 100 trykte sider eller 200 000 tegn med mellomrom eget bidrag. En enkelttekst må være på minst 5 trykte sider eller 10 000 tegn med mellomrom eget bidrag.

Revisjon av tidligere publisert tekst beregnes normalt til 30 prosent av den reviderte teksten.

For fellesverk skrevet/oversatt av to eller flere personer, hvor den enkeltes bidrag ikke er skilt ut under eget navn, skal omfanget deles likt mellom dem, med mindre det dokumenteres at en annen fordelingsnøkkel er avtalt.

- c. Verket må være utgitt eller gjort tilgjengelig for allmennheten over tid.
- d. Verket må ha vært gjennom en uavhengig redaksjonell kvalitetskontroll før publisering.

Det påligger søkeren å dokumentere at alle kriteriene er innfridd.

§ 2-2 Søknad om medlemskap avgjøres av foreningens administrasjon. Avgjørelse om å avslå medlemskap kan påklages til foreningens anke- og vurderingsnemnd, jf. § 9-1.

§ 2-3 Årskontingenten fastsettes av årsmøtet. Medlemmer betaler halv kontingent fra og med det året de fyller 67 år. Det samme gjelder uførepensjonister som kan dokumentere en uførhetsgrad på minst 50 prosent. Medlemmer som har en lavere brutto årsinntekt enn folketrygdens minstepensjon, kan søke om fritak fra å betale kontingent.

Årskontingent skal være betalt innen 1. april. Ved innmelding i løpet av året betales kontingent for det antall måneder som gjenstår.

Medlemmer som etter purring ikke betaler skyldig kontingent, slettes som medlem.

Kap. 3 Organisasjon, ledelse og administrasjon

§ 3-1 Foreningens organer er

- årsmøtet
- styret
- fondsstyret (Det faglitterære fond)
- valgkomiteen
- anke- og vurderingsnemnda
- andre årsmøteoppnevnte utvalg og komiteer
- styreoppnevnte utvalg og komiteer
- administrasjonen

Kap. 4 Årsmøtet

§ 4-1 Årsmøtet er den øverste myndighet i foreningen i saker som ikke skal avgjøres ved uravstemning, jf. §§ 5-1, 12-1 og 13-1.

Innkalling til årsmøte

§ 4-2 Årsmøtet holdes hvert år innen utgangen av april måned. Medlemmene varsles om tidspunktet for årsmøtet senest åtte uker på forhånd. På årsmøtet behandles disse sakene:

- styrets årsberetning, handlingsprogram, revidert regnskap og budsjettforslag
- fondsstyrets årsberetning, revidert regnskap og budsjettforslag
- andre saker, herunder fastsettelse av medlemskontingent
- valg

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet, må være sendt styret senest seks uker før møtet holdes. Styret har plikt til å sette en sak på dagsorden hvis minst 30 stemmeberettigede medlemmer krever det.

Årsmøtet kan bare treffe vedtak i saker som er ført opp på styrets forslag til dagsordenen.

§ 4-3 Styret innkaller til årsmøte senest tre uker før møtet holdes. Styrets forslag til dagsorden med redegjørelse for sakene, styrets innstillinger og valgkomiteens forslag gjøres tilgjengelig for medlemmene innen samme frist.

Konstituering

§ 4-4 Ved årsmøtets konstituering velges dirigenter, fullmaktskomité på tre medlemmer, to medlemmer til å underskrive protokollen, redaksjonskomité og tellekorps.

Årsmøtet gjør vedtak om den endelige dags- og forretningsordenen.

Avstemninger

§ 4-5 Avstemning på årsmøtet skjer skriftlig såfremt det kreves av minst to medlemmer. Årsmøtet treffer sine vedtak ved alminnelig flertall, med mindre annet fremgår av særskilte bestemmelser, jf. §§ 12-1 og 13-1 og statutter for Det faglitterære fond, § 11. Det regnes bare avgitte stemmer. Ved skriftlig avstemning regnes blanke stemmesedler som avgitte stemmer.

Fraværende medlem kan gi tilstedeværende medlem skriftlig fullmakt til å stemme for seg. Et tilstedeværende medlem kan ikke ha mer enn 1 – én – fullmakt. Fullmakter skal innleveres til og godkjennes av fullmaktskomiteen. Fullmaktskomiteen kontrollerer også avstemningene.

Valgkomité

§ 4-6 Årsmøtet velger en valgkomité på fire medlemmer med personlige varamedlemmer etter innstilling fra styret. Valgkomiteen skal være mest mulig representativ for de forskjellige forfatter- og oversettergrupper foreningen omfatter. Valgkomiteen velges for ett år. Sammenhengende funksjonstid for det enkelte medlem er begrenset til tre år som fast medlem eller varamedlem. Som både varamedlem og fast medlem er sammenhengende funksjonstid begrenset til fire år. Årsmøtet fastsetter Instruks for Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings valgkomité

Valgkomiteen avgir innstilling til årsmøtet. Alternative forslag til valgkomiteens innstilling må være fremsatt skriftlig og begrunnet innen én time etter at årsmøtet er konstituert, og må inneholde opplysning om hvilken person i valgkomiteens innstilling som ønskes byttet ut. Forslagsstilleren må ha klarlagt at kandidaten er villig til å stille til valg.

Valg av styre for NFF

§ 4-7 Styret består av åtte medlemmer: syv medlemmer valgt av årsmøtet og ett medlem valgt av og blant de ansatte i foreningens administrasjon. Oversetterne i foreningen skal være sikret representasjon i styret med ett styremedlem og ett varamedlem. I partallsår velger årsmøtet leder, to styremedlemmer og to varamedlemmer. I oddetallsår velger årsmøtet nestleder, tre styremedlemmer og ett varamedlem. Rekkefølgen for varamedlemmene vedtas hvert år.

En foreslått kandidat som taper en votering, kan etter krav fra forslagsstilleren ved en påfølgende votering settes opp som kandidat mot en annen person som er på valg.

Årsmøtet velger først leder eller nestleder. Hvis det foreligger flere kandidater, gjennomføres valget skriftlig. Får ikke noen av kandidatene minst halvparten av de avgitte stemmene, strykes den kandidaten som fikk færrest stemmer, og votering gjentas inntil én kandidat har fått minst halvparten av de avgitte stemmene.

Etter at leder eller nestleder er valgt, velges styremedlemmer. Først velges under ett de styremedlemmene som er foreslått av valgkomiteen, og som det ikke er kommet motforslag til. Øvrige styremedlemmer velges ett om gangen, etter samme prosedyre som for valg av leder eller nestleder. Det voteres først over den styreplassen hvor det er kommet flest motkandidater til valgkomiteens innstilling.

Til slutt velges varamedlemmer til styret etter samme prosedyre som for valg av styremedlemmer.

Ved stemmelikhet avgjøres voteringen med loddtrekning.

Valg av styre og stipendkomiteer for Det faglitterære fond

- § 4-8 I oddetallsår velger årsmøtet leder og ett styremedlem med personlige varamedlemmer. I partallsår velger årsmøtet nestleder og to styremedlemmer med personlige varamedlemmer. Oversetterne i foreningen skal være sikret representasjon i fondsstyret med ett styremedlem med personlig varamedlem.

Årsmøtet velger også de medlemmer av stipendkomiteene det er behov for, samt suppleanter til hver av stipendkomiteene. Valg foretas etter samme prosedyre som for leder, nestleder, styremedlemmer og varamedlemmer i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening.

Valg av stipendkomité for Statens kunstnerstipend

- § 4-9 Årsmøtet velger medlemmer med personlige varamedlemmer til Statens kunstnerstipend: Stipendkomité for faglitterære forfattere og oversettere. Oversetterne i foreningen skal være sikret representasjon i stipendkomiteen med ett medlem med personlig varamedlem. Valg gjennomføres etter samme prosedyre som for styremedlemmene i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening.

Valgperiode og funksjonstid

- § 4-10 Valg eller oppnevning til foreningens organer gjelder normalt for to år. Valgperioden er ett år for valgkomiteen og for valg til erstatning for tillitsvalgte som trer tilbake det første året av valgperioden sin.

Ingen kan sitte som fast medlem eller varamedlem sammenhengende mer enn seks år i samme organ. Dette gjelder også suppleanter til stipendkomiteene. Sammenhengende funksjonstid som både varamedlem og fast medlem i samme organ kan ikke overstige åtte år. Hvis den som velges til leder av foreningens styre eller fondsstyret, har maksimalt to år igjen av funksjonstiden sin, utvides imidlertid funksjonstiden med to år.

Tillitsvalgte som trer tilbake i valgperioden, erstattes av varamedlem frem til første årsmøte.

For valgkomiteen og anke- og vurderingsnemnda gjelder særskilte bestemmelser om maksimal funksjonstid, se §§ 4-6 og 9-1.

Valg av revisor

- § 4-11 Til hvert årsmøte innstiller styret til valg et statsautorisert revisjonsfirma til å revidere styrets og fondsstyrets regnskaper og avgi beretning til neste årsmøte.

Ekstraordinært årsmøte

- § 4-12 Styret kan innkalle til ekstraordinært årsmøte. Hvis minst 100 medlemmer skriftlig har krevd det, plikter styret å kalle inn til ekstraordinært årsmøte. Møtet innkalles med minst 14 dagers varsel. Forslag til dagsorden med redegjørelse for saken (e) gjøres tilgjengelig for medlemmene innen samme frist.

Saker som kreves behandlet på ekstraordinært årsmøte, behandles etter samme bestemmelser som for ordinære årsmøter, jf. §§ 4-2 siste avsnitt, 4-4 og 4-5.

Kap. 5 Uravstemning

- § 5-1 Vedtak fattet på et årsmøte hvor færre enn 100 stemmeberettigede var til stede (jf. dog §13-1), kan styret innen tre uker etter årsmøtet sende til uravstemning. Det er da to ukers frist for å avgi stemme. Dersom minst 100 stemmeberettigede medlemmer skriftlig krever det, skal styret iverksette slik uravstemning uavhengig av fremmøtet på årsmøtet. Kravet må da være sendt til styret senest én uke etter at vedtaket fra årsmøtet er meddelt medlemmene. Uravstemningen er skriftlig og hemmelig. Det regnes bare rene ja- og nei-stemmer. Får vedtaket 50 prosent oppslutning eller mer av de avgitte stemmene, er det endelig (jf. dog §§ 12-2 og 13-1). I motsatt fall er vedtaket fra årsmøtet opphevet.

Kap. 6 Stemmerett og valgbarhet

- § 6-1 Medlemmer som er à jour med kontingenten, er stemmeberettigede og valgbare på foreningens årsmøter, ekstraordinære årsmøter og ved uravstemninger.

Kap. 7 NFFOs styre

- § 7-1 Styret leder foreningens virksomhet i henhold til vedtektene og årsmøtets vedtak. Med mindre det fremgår av særskilt bestemmelse at en sak skal avgjøres av et annet foreningssorgan eller ved uravstemning, har styret myndighet til å fatte vedtak om foreningens virksomhet i alle saker.

Styret kan oppnevne komiteer og utvalg etter behov.

- § 7-2 Styret innkalles med sakliste. Så vidt mulig gjøres sakspapirene tilgjengelig sammen med innkallingen til styremøtet. Styret er beslutningsdyktig når minst fire medlemmer, herunder leder eller nestleder, er til stede. Ved stemmelikhet har lederen (eller nestlederen i lederens fravær) dobbeltstemme. Det føres protokoll over vedtakene i styret. Protokollen skal gjøres tilgjengelig for fondsstyrets medlemmer.

Kap. 8 Det faglitterære fond

- § 8-1 Faglitterære forfatters og oversetteres kollektive vederlagsmidler inngår i Det faglitterære fond. Statutter for Det faglitterære fond og Retningslinjer for forvaltning av Det faglitterære fonds midler vedtas av foreningens årsmøte, jf. §§ 4 og 11 i fondets statutter.

- § 8-2 Fondet forvaltes av et styre som består av seks medlemmer. Leder, nestleder og tre medlemmer med personlige varamedlemmer velges av årsmøtet, jf. § 4-8. I tillegg har lederen i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening fast plass i fondsstyret, og styret i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening utnevner dennes personlige varamedlem blant foreningsstyrets medlemmer. Ingen av disse kan velges til leder eller nestleder i fondsstyret.

Kap. 9 Anke- og vurderingsnemnda

§ 9-1 Anke- og vurderingsnemnda skal bestå av tre personer med personlige varamedlemmer, oppnevnt av årsmøtet for to år av gangen. Sammenhengende funksjonstid for det enkelte medlem eller varamedlem i anke- og vurderingsnemnda er begrenset til ti år. Årsmøtet vedtar Retningslinjer for behandling av saker i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings anke- og vurderingsnemnd.

Kap. 10 Administrasjonen

§ 10-1 Administrasjonen ledes av en generalsekretær som ansettes av styret. Generalsekretæren har den daglige ledelsen av administrasjonen og skal følge de retningslinjer og pålegg styret gir.

Kap. 11 Kampfondet

§ 11-1 Foreningen skal til enhver tid ha avsatt midler innenfor Det faglitterære fond til bruk i eventuelle konflikter. Avsetningens størrelse fastsettes av årsmøtet. Foreningens styre beslutter om og hvordan midlene skal disponeres.

Kap. 12 Vedtektsendringer

§ 12-1 Årsmøtet vedtar endringer i foreningens vedtekter. Vedtak om endringer i vedtektene krever minst 2/3 flertall. Hvis færre enn 100 av medlemmene er til stede, skal styret innen tre uker etter årsmøtet sende endringsvedtaket til uravstemning, med to ukers frist for å avgi stemme, jf. § 5-1.

§ 12-2 Endringsvedtaket er forkastet hvis det ikke oppnår minst 2/3 av de avgitte stemmene ved uravstemningen.

Kap. 13 Oppløsning av foreningen

§ 13-1 Årsmøtet kan vedta å oppløse foreningen. Dette krever minst 2/3 flertall. Årsmøtets vedtak om å oppløse foreningen skal sendes medlemmene til uravstemning uavhengig av antall stemmeberettigede på årsmøtet. Avstemningen gjennomføres ellers etter reglene i § 5-1. Styret kan fastsette lengre frist for å avgi stemme. Vedtaket er forkastet hvis det ikke oppnår minst 2/3 av de avgitte stemmene ved uravstemningen. Dersom et forslag om å oppløse foreningen ikke får nødvendig tilslutning av årsmøtet, skal forslaget ikke sendes til uravstemning.

§ 13-2 Hvis foreningen oppløses, skal oppløsningsvedtaket også inneholde beslutning om hvordan foreningens midler skal disponeres. Vedtaket om disponeringen av midlene skal forelegges det departementet som har ansvar for bibliotekvederlaget, til godkjennelse.

Vedlegg 2 – Det faglitterære fonds statutter med endring av § 2 og § 10

STATUTTER FOR DET FAGLITTERÆRE FOND

(Vedtatt av årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, sist revidert 26. mars 2022 17. april 2021, godkjent av Kulturdepartementet 29. september 2021.)

§ 1 Det faglitterære fond er opprettet av og forvaltes av Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening.

§ 2 Fondets formål er å fremme faglitteratur, **fortrinnsvis på norsk**, og ivareta faglitterære forfatters og oversetteres faglige og økonomiske interesser gjennom tildeling av midler fra fondet til blant annet

- støtte til faglitterære prosjekter i form av prosjekt-, reise- og honnørstipend
- pensjonstilskudd til faglitterære forfattere og oversettere som har hatt statens garantiinntekt
- tilskudd til drift av Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
- andre tiltak til fremme av faglitteratur

Ved utbetaling til enkeltpersoner skal det ikke tas hensyn til organisasjonstilhørighet.

§ 3 Fondets inntekter er

- vederlag for utlån av faglitteratur i offentlige biblioteker i henhold til lov av 29. mai 1987 nr. 23 om bibliotekvederlag
- vederlag for lovlig bruk og erstatning for ulovlig bruk av faglitteratur i offentlig og privat virksomhet som kollektivt tilfaller faglitterære forfattere og oversettere

§ 4 Fondets midler plasseres i henhold til Retningslinjer for forvaltning av Det faglitterære fonds midler, vedtatt av årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening.

- § 5 Fondets organer er
- årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
 - fondsstyret
 - komiteer for stipend til faglitterære forfattere
 - komiteer for stipend til faglitterære oversettere
 - Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings anke- og vurderingsnemnd
 - Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings valgkomité
- § 6 Årsmøtet behandler fondsstyrets årsberetning, revidert regnskap, budsjettforslag og eventuelle innkomne forslag. I budsjettforslaget innstiller fondsstyret overfor årsmøtet hvor stor del av fondets midler som skal avsettes til stipend, og fordelingen av disse. Fondsstyret skal innstille på det tilskuddet til drift av Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening som foreningens styre vil foreslå overfor årsmøtet. Årsmøtet velger også representanter til fondets øvrige organer.
- § 7 Fondsstyret består av seks medlemmer. Leder, nestleder og tre medlemmer med personlige varamedlemmer velges av årsmøtet. I tillegg har lederen i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening fast plass i fondsstyret, og styret i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening utnevner dennes personlige varamedlem blant foreningsstyrets medlemmer. Ingen av disse kan velges til leder eller nestleder i fondsstyret. Oversetterne i foreningen skal være sikret representasjon i fondsstyret med ett styremedlem med personlig varamedlem. I oddetallsår velger årsmøtet leder og ett styremedlem med personlige varamedlemmer. I partallsår velger årsmøtet nestleder og to styremedlemmer med personlige varamedlemmer. Valgperioden for de medlemmene av fondsstyret som velges av årsmøtet, er to år. Ingen av disse kan sitte som fast medlem sammenhengende mer enn seks år. Sammenhengende funksjonstid som varamedlem og fast medlem kan ikke overstige åtte år. Hvis den som velges til leder, har maksimalt to år igjen av funksjonstiden sin, utvides imidlertid funksjonstiden med to år.
- § 8 Fondsstyret leder fondets virksomhet i henhold til statuttene og årsmøtets vedtak og
- fastsetter fordelingen av midler mellom ulike stipendtyper
 - fastsetter stipendsatser
 - fastsetter ansiennitet og ventetid ved reisestipend
 - behandler søknader om ettergivelse, endring, godtgjøring og lignende i forbindelse med prosjektstipend
 - følger opp tildelte stipend og fatter vedtak om tilbakebetaling av misligholdte stipend

Fondsstyret innkalles med saksliste. Fondsstyret er beslutningsdyktig når minst fire medlemmer, herunder leder eller nestleder, er til stede. Ved stemmelikhet har lederen (eller nestlederen i lederens fravær) dobbeltstemme. Det føres protokoll over vedtakene i fondsstyret. Utskrift av protokollen sendes foreningens styre til orientering.

Varamedlemmer møter på styremøtene med tale- og forslagsrett.

- § 9 Fondsstyret fastsetter hvor mange medlemmer de ulike stipendkomiteene har behov for.

Fondsstyrets forfattermedlemmer med varamedlemmer utgjør komiteen for prosjektstipend til forfattere. I tillegg velger årsmøtet det antall forfattermedlemmer det er behov for i komiteen.

Fondsstyrets oversettermedlemmer med varamedlemmer utgjør komiteen for prosjektstipend til oversettere. I tillegg velger årsmøtet det antall oversettermedlemmer det er behov for i komiteen.

Årsmøtet velger medlemmer og varamedlemmer til de øvrige stipendkomiteene som til enhver tid er nedsatt.

Årsmøtet velger også suppleanter til hver av stipendkomiteene, som trer inn i komiteen i tilfelle frafall og/eller vesentlig økning i antall søknader om prosjektstipend.

Valgperioden for medlemmer av stipendkomiteene som er valgt etter behov, og for suppleanter er to år. Ingen av disse kan ha lenger sammenhengende funksjonstid enn seks år.

- § 10 Stipendkomiteene behandler søknader og innstiller til fondsstyret om tildeling av prosjektstipend. All stipendbehandling skal være i henhold til de retningslinjene for tildeling av stipend som er fastsatt av årsmøtet.

Administrasjonen vurderer de formelle kriteriene for alle stipendsøknader. Stipendkomiteene behandler søknader og innstiller til fondsstyret om tildeling av alle stipendtyper, med unntak av reise- og diversestipend, honnørstipend og utvidet honnørstipend. For sistnevnte typer stipend skjer hele saksbehandlingen i administrasjonen. Vedtak kan bare påklages til NFFOs anke- og vurderingsnemnd når det gjelder saksbehandlingsfeil. Skjønnsutøvelsen til komiteene kan ikke påklages.

All søknadsbehandling skal være i henhold til de retningslinjene for tildeling av de ulike stipendtypene som er fastsatt av årsmøtet. Årsmøtet kan vedta kriterier i retningslinjene for de enkelte stipendtyper som går utover minstekravene som er nedfelt i statuttene.

Følgende formelle minstekrav gjelder for alle stipendtyper:

Stipendmottakeren må enten være norsk statsborger eller bo og ha sitt virke i Norge. Videre må stipendtildelingen skje på bakgrunn av allerede utgitt eller planlagt utgivelse av minst ett faglitterært åndsverk.

Det faglitterære åndsverket den enkelte mottar stipend for, må enten i forkant eller som rapportering oppfylle følgende krav:

- a. Verket må være skrevet eller oversatt av stipendmottakeren, enten alene eller sammen med andre. Verk som er «ført i pennen» av en forfatter på vegne av en annen person, er forfatterens verk med mindre den andre personen har ytt bidrag som gjør at det må anses som et fellesverk, eller det foreligger særskilt avtale om fordeling eller overdragelse av opphavsrett mellom forfatteren og den andre personen.
- b. Verkets omfang må være enten
 - i. en sammenhengende tekst på minst 100 sider eller 200 000 tegn med mellomrom eget bidrageller
 - ii. flere tekster som til sammen utgjør minst 100 trykte sider eller 200 000 tegn med mellomrom eget bidrag. En enkelttekst må være på minst 5 trykte sider eller 10 000 tegn med mellomrom eget bidrag.

Revisjon av tidligere publisert tekst beregnes normalt til 30 prosent av den reviderte teksten.

For fellesverk skrevet/oversatt av to eller flere personer hvor den enkeltes bidrag ikke er skilt ut under eget navn, skal omfanget deles likt mellom dem, med mindre det dokumenteres at en annen fordelingsnøkkel er avtalt.

- c. Verket må være utgitt eller gjort tilgjengelig for allmennheten over tid.
- d. Verket må ha vært gjennom en uavhengig redaksjonell kvalitetskontroll før publisering.
- e. Verket må være publisert med en opphavsrettslig beskyttelse som gjør at det kan bidra til tilførsel av kollektive vederlag til Det faglitterære fond. Dette betyr for eksempel at verk publisert med frie lisenser i åpen tilgang ikke kvalifiserer.

Det påligger stipendmottakeren å dokumentere at disse formelle kravene er innfridd.

§ 11 Årsmøtet vedtar endringer i fondets statutter. Vedtak om endringer i statuttene krever minst 2/3 flertall av de avgitte stemmene. Hvis færre enn 100 av medlemmene er til stede, skal foreningens styre innen tre uker etter årsmøtet sende endringsvedtaket til uravstemning, med to ukers frist for å avgi stemme, jf. § 12-1 i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings vedtekter.

Endringsvedtaket er forkastet hvis det ikke oppnår minst 2/3 av de avgitte stemmene ved uravstemningen, jf. § 12-2 i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings vedtekter.

§ 12 Fondets statutter skal være godkjent av det departementet som har ansvar for bibliotekvederlaget.

§ 13 Fondet er regnskapspliktig. Fondsstyrets årsmelding og revidert regnskap for fondet skal oversendes det departementet som har ansvar for bibliotekvederlaget.

RETNINGSLINJER FOR VURDERING AV UTGIVELSER

(Vedtatt av årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening,
sist revidert 18. april 2020 26. mars 2022)

NFFOs vedtekter § 2-1 lyder:

Norsk forfatter eller oversetter med opphavsrett til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minimum én bok inneholdende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag, har rett til å bli medlem av foreningen. Verket må være utgitt eller på annen måte gjort tilgjengelig for allmennheten. Reglene gjelder også for utenlandsk forfatter eller oversetter når vedkommende bor og har sitt faglitterære virke i Norge. Årsmøtet vedtar utfyllende regler (Retningslinjer for vurdering av utgivelser):

Retningslinjene spesifiserer og utdyper kriteriene i foreningens vedtekter. Godkjente utgivelser kan danne grunnlag for medlemskap, søknad om stipend og være kvittering for prosjektstipend.

Formålet med disse retningslinjene er å spesifisere og utdype kriteriene for de ulike stipendtypene som er vedtatt av Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening.

1. Opphavsrett til litterære verk

Med opphavsrett menes den rett en forfatter eller oversetter får til sitt åndsverk etter åndsverkloven. Bare arbeider som loven gir beskyttelse som åndsverk, kan godkjennes. Dette medfører blant annet at NFFO ikke godkjenner arbeider som åndsverkloven bare gir vern som katalog eller database. Det samme gjelder tekster som gjelder offentlig myndighetsutøvelse. Disse er særskilt unntatt opphavsrettslig vern etter loven.

Verk som er «ført i pennen» av en forfatter på vegne av en annen person, er forfatterens verk med mindre den andre personen har ytt bidrag som gjør at det må anses som et fellesverk, eller det foreligger særskilt avtale om fordeling eller overdragelse av opphavsrett mellom forfatteren og den andre personen.

2. Dokumentasjon

Forfatteren eller oversetteren må selv dokumentere opplysninger om publikasjonene som registreres, herunder hvordan verkene er gjort tilgjengelig for allmennheten, og at dette har skjedd på måter som kan generere kollektive vederlagsmidler (kopivederlag, bibliotekvederlag eller annet) til Det faglitterære fond. Opplysningene skal registreres i NFFOs skjema for utgivelser.

3. Tilgjengeliggjøring for allmennheten

Det må være tatt aktive skritt for å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten over tid. I dette ligger det blant annet:

- Verket må pliktavleveres til Nasjonalbiblioteket hvis dette følger av *lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument* av 9. juni 1989 nr. 32 m/tilhørende forskrifter. For verk som er publisert i utlandet, gjelder tilsvarende.
- Verket må normalt være registrert i nasjonale bokdatabaser.
- Verket må normalt utgis av en institusjon som har publisering overfor allmennheten som et vesentlig formål ved sin virksomhet.
- Et rimelig antall eksemplarer av verket må bringes i handelen eller på annen måte spres blant allmennheten.

4. Utgivelser som ikke godkjennes

Følgende utgivelser kvalifiserer ikke til medlemskap, stipend eller som kvittering for prosjektstipend:

- tekster på andre språk enn de skandinaviske språkene eller samisk, publisert i tidskrift/skriftserie/antologi
- tekster som åndsverkloven ikke gir vern som åndsverk
- tekster som publiseres på måter som ikke kan generere kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond
- eksamensrelaterte arbeider (på alle nivåer, også doktorgradsavhandlinger)
- rapporter, utredninger, papers, proceedings, notater og lignende
- bruksanvisninger, manualer og brosjyrer
- internt kursmaterieell
- forelesningshefter
- teksting av audiovisuelle produksjoner
- datamaskinprogrammer

5. Redaksjonell kvalitetskontroll

Alle publikasjoner må ha vært gjennom en uavhengig redaksjonell kvalitetskontroll for å kunne godkjennes som grunnlag for medlemskap, stipend eller som kvittering for prosjektstipend. Kvalitetskontrollen må finne sted før publisering og skal kunne dokumenteres.

Redaksjonell kvalitetskontroll betyr her at minst to uavhengige konsulenter – én språklig og én faglig – har gjennomgått manuset før publisering. Forfatteren eller oversetteren må kunne fremskaffe skriftlige redegjørelser fra konsulentene hvor det fremgår hva de konkret gjorde med manuset før publisering.

NFFO etterspør dokumentasjon ved behov. Ved publisering på eget forlag eller egenbokforlag må dokumentasjonen alltid fremlegges.

6. Omfangsberegning

Forfatteren eller oversetteren må kunne dokumentere opphavsrett til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag. Artikler eller mindre verk må hver for seg være på minst 10 000 tegn med mellomrom eller minst 5 trykte sider eget bidrag.

Illustrasjoner (tabeller, grafer, tegninger m.m.) regnes med dersom de er en integrert del av teksten og forfatteren har egne opphavsrettigheter til dem.

Revisjon av tidligere publisert tekst beregnes normalt til 30 prosent av den reviderte teksten. Revisjonsgrad over 30 prosent må dokumenteres.

For fellesverk skrevet/oversatt av to eller flere personer hvor den enkeltes bidrag ikke er skilt ut under eget navn, skal omfanget deles likt mellom dem, med mindre det dokumenteres at en annen fordelingsnøkkel er avtalt.

7. Utenlandsk forfatter eller oversetter

Bare utgivelser som publiseres mens forfatteren eller oversetteren har bopel og utøver sin forfatter- eller oversettervirksomhet i Norge, telles med. Med «bopel» menes det sted der forfatteren eller oversetteren faktisk har slått seg ned i den hensikt å bli boende varig.

Unntak fra kravet til å ha bopel i Norge kan gjøres for forfattere når den originale språkversjonen av verket publiseres første gang av norsk utgiver, og for oversettere av utenlandske verk til norsk når det oversatte verket publiseres første gang av norsk utgiver.

8. Unntak fra reglene i særskilte tilfeller

NFFO kan, når særskilte grunner tilsier det, fravike enkelte av disse punktene.

9. Klageadgang

Administrasjonens vedtak kan ankes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd. Administrasjonen kan også foreslå for søkeren at en sak fremlegges for nemnda uten forutgående vedtak. Nemndas vedtak er endelige, jf. *Retningslinjer for behandling av saker i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings anke- og vurderingsnemnd*.

b. Forslag til endring i omfangskrav i vedtektene til Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

Sak 6 b) fremmes bare dersom sak 6 a) blir vedtatt i tråd med innstillingen.

I forlengelsen av sakskomplekset beskrevet i sak 6 a) har styrene også vurdert om det er andre typer faglitterær praksis som faller utenfor dagens kriterier for å bli medlem av NFFO. Fondsstyret har formelt sett ikke mandat til å foreslå vedtektsendringer for årsmøtet, men siden sakskomplekset i a) og b) hører sammen, har også dette styret stilt seg bak endringen som her foreslås.

Styrene mener det er særlig iøynefallende at selvstendige verk som er kortere enn 100 sider, som sakprosa for barn og unge og sakprosategneserier, i dag ikke kvalifiserer til medlemskap i foreningen. I tråd med NFFOs satsing på sakprosa for barn og unge anses det særlig viktig å åpne muligheten for at også slike utgivelser skal kunne danne grunnlag for medlemskap. Satsingen foreslås videreført i det foreliggende forslaget til strategi, der det står at NFFO skal være en pådriver i arbeidet for å øke leselysten blant barn og unge generelt og for sakprosaen spesielt og først og fremst må bidra til at det skrives og oversettes flere sakprosabøker på både bokmål og nynorsk for målgruppen. Ett viktig tiltak i denne sammenhengen vil være å være mer imøtekommende overfor denne forfattergruppen gjennom å tilby medlemskap basert på bøkene de skriver.

Med en justering av omfangsberegningen vil NFFO også vise vilje til å nå ut flere opphavere i det faglitterære feltet. I forslaget til strategi som legges fram for årsmøtet, er hovedmål 1 å rekruttere og beholde medlemmer. Å ha en stor medlemsmasse er avgjørende for å sikre NFFOs legitimitet og representativitet, både som bransjeaktør, politisk påvirker og forvalter av kollektive vederlagsordninger. Medlemstallene viser en jevn nedgang siden toppåret i 2015 og er de siste årene redusert med i gjennomsnitt 85 per år, fra nesten 5600 til like i overkant av 5000 ved inngangen til 2022. Medlemmene i NFFO er i gjennomsnitt 64 år, og gjennomsnittsalderen har steget med 5 år de siste 12 årene. Menn er i flertall i foreningen, men kvinneandelen har økt fra 36 til 40 prosent fra 2009 til i dag. Vi mangler tall som viser den totale mengden faglitterære forfattere og oversettere i Norge, men det er ingen grunn til å tro at de blir færre og eldre. NFFO må derfor ha som ambisjon både å snu kurven med fall i medlemsmassen og å få ned snittalderen i årene som kommer. Videre bør foreningen fortsatt være for alle som skriver og oversetter faglitteratur.

Styrene mener på denne bakgrunn at selvstendige verk på over 49 sider bør kvalifisere for medlemskap, så sant de oppfyller de øvrige kriteriene. 49 sider er i tråd med UNESCOs definisjon av en bok. Som logisk følge av dette vil også andre faglitterære publikasjoner på minst 49 sider kvalifisere for medlemskap. Det foreslås i tillegg å øke minstekravet til hver enhet som kan telle med, for dem som legger flere tekster til grunn for sin medlemskapsøknad, fra 5 sider / 10 000 tegn til 10 sider / 20 000 tegn. Slik vil NFFO vise tydelig at det er en forening for dem som skriver og oversetter lengre tekster, og skille forfattervirksomhet fra annen skrivepraksis.

Endringsforslaget vil innebære at flere faglitterære forfattere og oversettere av selvstendige verk kan bli medlem av foreningen, mens kortere enkelttekster, for eksempel artikler, må opp i omfang for å kunne være kvalifiserende.

Styrene har i fellesskap vurdert om samme type endring skulle foreslås i statuttene for Det faglitterære fond, men mener det trengs en større gjennomgang av koblingen mellom statutter, RVU og de ulike stipendretningslinjene før noe slikt vurderes.

Forslaget til vedtak innebærer at vedtektsendringene som er vedtatt i ledd a,) justeres i leddet som omhandler omfangskrav.

Forslag til vedtak:

I NFFOs vedtekter § 2-1 reduseres omfangskravet til selvstendige verk som kan kvalifisere for medlemskap, fra 100 til 49 sammenhengende sider. Samtidig økes minstekravet til hver enhet som kan telle med, for dem som legger flere tekster til grunn for sin medlemskapssøknad, fra 5 sider / 10 000 tegn til 10 sider / 20 000 tegn.

Dette innebærer at kulepunkt b) i § 2-1 blir endret på følgende måte sammenlignet med innstillingen i 6 a):

- i. en sammenhengende tekst på minst 100 49 sider eller 200 000 100 000 tegn med mellomrom eget bidrag

eller

- ii. flere tekster som til sammen utgjør minst 100 trykte sider eller 200 000 tegn med mellomrom eget bidrag. En enkelttekst må være på minst 5 10 trykte sider eller 10 000 20 000 tegn med mellomrom eget bidrag.

Sak 7

Forslag til endringer i det treårige arbeidsstipendet for forfattere

Styrene legger frem et forslag om endring av retningslinjene for tildeling av det treårige arbeidsstipendet. Forslaget blir lagt frem etter anbefaling fra en arbeidsgruppe bestående av Ylva Østby, Mari Jonassen og Ivo de Figueiredo, som ble nedsatt av årsmøtet 2021.

Arbeidsgruppens mandat var å evaluere og eventuelt foreslå endringer i stipendordningen. Styrene gjengir her arbeidsgruppens rapport i sin helhet og fremmer arbeidsgruppens forslag til nye retningslinjer som sitt forslag til vedtak i saken.

På grunn av den pågående behandlingen av søknader om arbeidsstipend våren 2022 bør nye retningslinjer først tre i kraft 1. januar 2023. Vedlagt følger:

1. Rapport fra arbeidsgruppen
2. Forslag til nye retningslinjer for treårig arbeidsstipend
3. Gjeldende retningslinjer for treårig arbeidsstipend

Forslag til vedtak:

Årsmøtet godkjenner endringene i det treårige arbeidsstipendet i tråd med forslaget i vedlegg 2 og med ikrafttredelse 1. januar 2023.

RAPPORT FRA ARBEIDSGRUPPEN FOR EVALUERING AV TREÅRIG ARBEIDSSTIPEND FOR FORFATTERE

1.0 Mandat for arbeidsgruppen

Årsmøtet fattet i 2021 følgende vedtak: «Årsmøtet vedtar at det nedsettes en arbeidsgruppe for å evaluere og eventuelt foreslå endringer i ordningen for foreningens treårige arbeidsstipend. Arbeidsgruppen leverer sin innstilling innen neste årsmøte.»

2.0 Bakgrunn

I 2012 ble det treårige arbeidsstipendet innført etter oppfordring fra foreningens frilansforfattere, og i 2016 vedtok årsmøtet at det skulle bli en fast ordning forvaltet av Det faglitterære fond. I 2018 foreslo seks frilansforfattere (Åsmund Svendsen, Mari Jonassen, Alfred Fidjestøl, Ivo de Figueiredo, Per Hem, Alf van der Hagen) at det skulle gjennomføres en evaluering av arbeidsstipendet med den hensikt å styrke ordningen. I et møte med stipendkomiteen og NFFOs administrasjon i november 2018 uttrykte Frilansutvalget sin bekymring for lave søkertall samt tildelingspraksisen, der kun tre av fem stipender var blitt tildelt i 2016 og 2017. Frilansutvalget utarbeidet samme høst et notat hvor de ga uttrykk for at ordningen med arbeidsstipend burde prioriteres, blant annet for å styrke sakprosaforfatterens krav på en større andel av kunstnerstipend fra Kulturrådet.

I et nytt dokument fra oktober 2020 satte Frilansutvalget nok en gang søkelys på retningslinjene og etterlyste åpnere formuleringer og en tydeliggjøring av at arbeidsstipendet skiller seg fra prosjektstipendene ved å legge vekt på *både* forfatterskapet og prosjektet det søkes om støtte til. I tillegg mente utvalget at prosjektperioden burde være mer fleksibel, og at man burde kunne søke om fra ett til fem års støtte, etter modell fra Statens kunstnerstipend. Parallelt med Frilansutvalgets innsats satte Det faglitterære fond ned en arbeidsgruppe bestående av Ylva Østby, Reidar Müller, Lars Holm-Hansen og Marit Ausland for å evaluere tildelingspraksis i stipendkomiteen for prosjektstipend. Selv om det ikke var en del av mandatet, ble arbeidsstipendet også et tema her. Denne arbeidsgruppen mottok notatet fra Frilansutvalget og stilte seg bak en del av innspillene der. Frem mot årsmøtet i 2021 jobbet derfor styret i Det faglitterære fond med forslag til endringer i retningslinjene, som innebar en tydeliggjøring av betydningen av søkerens forfatterskap samt et forslag om å gjøre det mulig å søke om to- eller treårige arbeidsstipend. Omtrent samtidig som Det faglitterære fond formulerte sine forslag, kom det inn et forslag fra Ivo de Figueiredo, Åsmund Svendsen, Alf van der Hagen og Mari Jonassen om å nedsette en arbeidsgruppe for å utrede treårig arbeidsstipend (årsmøtet 2021, sak 13). Her skrev forslagsstillerne blant annet: «Et tradisjonelt arbeidsstipend med større vekt på forfatterskapet bryter på mange måter med NFFOs kultur.» Det faglitterære fond oppfattet dette forslaget som et ønske om å se nærmere på den grunnleggende utformingen av arbeidsstipendet og valgte derfor å trekke sitt forslag før utsendelsen av årsmøtepapirene og heller stille seg bak det innkomne forslaget, som årsmøtet endte med å stemme for.

Styret i Det faglitterære fond oppnevnte i et styremøte våren 2021 arbeidsgruppen, bestående av Ylva Østby (leder), Mari Jonassen, Ivo de Figueiredo og Henrik Nergaard (for administrasjonen). Lan Phuong Le overtok for Nergaard i desember 2021.

3.0 Utredning

3.1 Utredningsmetoder

Arbeidsgruppen har gått gjennom tidligere dokumenter i saken (inkludert notater fra Frilansutvalget), intervjuet et utvalg frilansforfattere, sammenlignet arbeidsstipendet med andre forfatter- og kunstnerorganisasjoners stipender og Statens kunstnerstipend for sakprosaforfattere samt innhentet høringsinnspill fra stipendkomiteen for arbeidsstipendet og Frilansutvalget i NFFO.

3.2 Gjennomgang av aktuelle dokumenter

Noe av dette inngår allerede i gjennomgangen av historikk over.

3.2.1 Dagens arbeidsstipendordning

Retningslinjene for treårig arbeidsstipend (vedlegg 1) har følgende formulering om formålet med stipendet: «Hensikten med stipendet er å støtte frilansforfattere for at de skal kunne realisere langsiktige og tidkrevende prosjekter.»

Tildelingskriteriene er formulert slik: «Søknaden vurderes etter følgende kriterier: kvaliteten på søknaden (innhold og fremstillingsform), prosjektets allmenne og faglige interesse, stipendets betydning for gjennomføring av prosjektet etter den oppsatte tidsplanen og søkerens motivasjon og kvalifikasjoner.» I et annet punkt i retningslinjene heter det at «ved stipendkomiteens vurdering av de innkomne søknadene vil søkerens tidligere litterære aktivitet og forfatterskapets kvalitet vektlegges».

Retningslinjedokumentet inneholder svært mange punkter om formaliteter og relativt få punkter som spesifiserer arbeidsstipendets egenart. Punktene om tildelingskriterier kommer etter en lang rekke punkter som omhandler andre typer formaliteter.

Tildelingshistorikk:

TABELL 1: SØKERTALL OG TILDELINGER 2012-2021

	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall søkere	92	82	65	69	19	42	31	20	39
Tildelte stipend	5	5	5	3	3	5	4	3	5

Som tabellen viser, falt antallet søkere til stipendet betydelig fra 2016 (69) til 2017 (19). I de første årene av stipendets historie lå søkertallet mellom 65 og 92. Fra 2017 og til i dag har søkertallet ligget mellom 19 og 42. Antallet tildelinger sank første gang i 2016, da kun tre arbeidsstipend ble delt ut, til tross for høyt søkertall. Heller ikke i 2017, 2019 og 2020 ble alle fem stipender delt ut.

3.2.2 Utredningsrapport om prosjektstipend for forfattere

Rapporten ble lagt fram for årsmøtet i 2021 (sak 7) og hadde som formål å vise effektene av en prøveordning med endringer i retningslinjene for tildeling av prosjektstipend og med tildelinger i året. Rapporten tas med her fordi noen av temaene berører frilansernes situasjon, som vi mener er relevant for vurderingen av arbeidsstipendet.

Rapporten tar for seg søker- og tildelingstall gruppert etter en rekke variabler, hvor særlig frilansstatus er relevant her. Selv om rapporten viste at det å åpne opp prosjektstipendet for alle søkere, uavhengig av tidligere publisering (fjerning av 100-siderskravet), har vært en suksess på mange måter (flere søkere, men liten nedgang i tildelingsprosent), har arbeidsgruppen merket seg ett punkt hvor rapporten viser en negativ utvikling for frilansforfattere. Andelen frilansforfattere som får tildelt ti-tolv månedsværk til prosjektstipend, har blitt halvert fra 14 prosent før endringen til 7 prosent etter. Selv om man kan søke om prosjektstipend i flere runder til samme prosjekt, ser styret i Det faglitterære fond alvorlig på denne nedgangen. Etter arbeidsgruppens syn er dette et argument for å styrke arbeidsstipendordning for frilansforfatterne.

3.3 Intervjuer

3.3.1 Intervjuer med frilansforfattere

Arbeidsgruppen har snakket med et utvalg på ni forfattere som er i målgruppen for arbeidsstipendet, der noen har fått og andre ikke.

De aller fleste av forfatterne syntes det var vanskelig å vite nøyaktig hva som skilte et arbeidsstipend fra et ordinært prosjektstipend. For de forfatterne som har vært aktive i NFFO, og som kjenner foreningskulturen godt, har det ikke vært noe stort problem, men, slik vi tolker det, skyldes det at de har forstått hvilken type søknad som forventes i vår forening, nemlig en klart definert prosjektbeskrivelse for ett bokprosjekt. Andre har forholdt seg mer til hva de forventer av et arbeidsstipend slik dette praktiseres i andre forfatter- og kunstnerforeninger samt av Kulturrådet. Disse, som utgjør flertallet, har vært usikre på hvor mye de skal vektlegge å skrive en prosjektbeskrivelse som «fyller» tre år, og noen har gitt uttrykk for skuffelse over at stipendet aldri ble et virkelig arbeidsstipend, men et forlenget prosjektstipend av «akademisk art», som en av forfatterne uttrykte det.

En av de spurte fortalte at hen, etter å ha fått arbeidsstipend, opplevde det som et problem å være bundet til ett konkret prosjekt når det litterære arbeidet i løpet av stipendperioden viste seg å peke i en annen retning.

På spørsmål fra oss sa samtlige seg enige i at retningslinjene var uklare med hensyn til vektningen av prosjektbeskrivelse og forfatterskapets kvalitet.

3.3.2 Intervjuer med forfattere i forbindelse med praksis for endrings- og godtgjøringssaker

Med de nåværende kriteriene for arbeidsstipend har styret i Det faglitterære fond lagt til grunn at stipendmottakeren må søke om prosjektendring dersom prosjektet avviker fra den innsendte prosjektbeskrivelsen (slik praksisen også er for endring ved prosjektstipend). En slik sak, som ble lagt frem for Fondsstyret i 2020, kan tjene som eksempel: Forfatteren hadde mottatt treårig arbeidsstipend for noen år tilbake, men underveis i researcharbeidet til boka det var søkt stipend for, måtte forfatteren gi opp prosjektet av årsaker utenfor forfatterens kontroll. Forfatteren ga ut en annen bok om et beslektet tema, men uten å ha søkt om prosjektendring først. Forfatteren understreker at hen burde ha satt seg bedre inn i reglene, men handlet i god tro. For å kvittere for arbeidsstipendet måtte forfatteren derfor søke om godtgjøring av stipendet. Forfatteren opplevde denne prosessen som personlig belastende. Det er arbeidsgruppens oppfatning at slike saker vil unngås ved endring av retningslinjene for arbeidsstipend.

3.4 Sammenligning med de andre kunstnerstipendene

Statens kunstnerstipend: På nettsidene til Kulturrådet står det:

Arbeidsstipend skal gje kunstnarar høve til å vidareutvikle kunsten sin og ha kunstnarleg aktivitet som sitt hovudyrke. Arbeidsstipend skal også kunne gjevast til omskolering til annan kunstnarleg verksemd [...]. Vurderinga vert gjort av ein stipendkomité som innstiller søkjarar på grunnlag av ein skjønsmessig vurdering av kunstnarisk kvalitet og aktivitet og i samsvar med gjeldande retningslinjer.

Den norske Forfatterforening: Det oppfordres til å «begrunne søknaden mest mulig konkret. Det er opplagt at man søker arbeidsstipend for å få tid/råd til å skrive, og man kan også søke diversestipend med samme formål, men man må uansett skissere kort hva man skal jobbe med (utgivelse, sjanger, tidsperspektiv).»

Ordningene skiller seg fra NFFOs ved at det legges tydelig vekt på forfatterskapet, og at hensikten med stipendet i større grad er vinklet mot kunstnerisk aktivitet og å sikre økonomisk trygghet, mens det i NFFOs stipend vektlegges mulighet til å jobbe med større prosjekter av lengre varighet.

3.5 Høringsinnspill

Arbeidsgruppen valgte å innhente høringsuttalelser fra den nåværende stipendkomiteen og Frilansutvalget, da det er disse som i størst grad er de berørte partene når det gjelder arbeidsstipendet. Høringsrunden besto av et møte med hver av instansene, hvor et tidlig utkast til nye retningslinjer ble presentert, samt en høringsfrist for skriftlige tilbakemeldinger.

3.5.1 Innspill fra stipendkomiteen

Komitéd medlemmene fortalte at de under tildelingsrunden har følt seg begrenset av de nåværende tildelingskriteriene. Det er ikke alle søkere som har et så tydelig definert prosjekt at det oppfyller dagens kriterier, men som komiteen ellers har ansett for å være gode kandidater for arbeidsstipend. Komitéd medlemmene syntes ikke det kommer tydelig frem av dagens kriterier hvor mye vekt som skal legges på forfatterskapet i forhold til prosjektbeskrivelsen av det konkrete bokprosjektet. De etterlyste også muligheten for å gjøre en samlet vurdering av søkerne med tanke på bredde og mangfold før endelig tildeling. Stipendkomiteen anbefalte at stipendet ikke utvides til femårig stipend.

3.5.2 Innspill fra Frilansutvalget

Frilansutvalget, som har vært pådriveren for endringene i retningslinjer siden 2018, var positive til de foreslåtte endringene, men kom med konkrete innspill til formuleringer som de mente kunne misforstås og dermed motvirke intensjonen om å få flere til å søke stipendet. Frilansutvalget anbefalte at stipendet ikke utvides til femårig stipend, men ønsket at det åpnes for å kunne søke om toårig stipend. De etterlyste presisering av hva slags sakprosa det kan søkes arbeidsstipend for, og at det tydeliggjøres at også forfattere av sakprosa for barn og ungdom kan søke.

5.0 Anbefaling: nye retningslinjer for treårig arbeidsstipend

Arbeidsgruppen anbefaler at retningslinjene for treårig arbeidsstipend endres, og at de nye retningslinjene legges frem som forslag for årsmøtet 2022.

Arbeidsgruppens forslag til nye retningslinjer skiller seg både prinsipielt og visuelt fra de tidligere retningslinjene. I stedet for å endre setninger enkeltvis i det opprinnelige dokumentet har vi valgt å starte fra bunnen av og utforme retningslinjene på en mer pedagogisk måte. Vi har også valgt å sette opp tildelingskriterier som ikke baserer seg direkte på tildelingskriteriene i retningslinjene for prosjektstipend, men som er mer tilpasset arbeidsstipendets formål. Det har vært et mål for oss å formulere et retningslinjedokument som både sikrer de formelle kravene, men som også fungerer både for stipendkomiteen og for søkerne, slik at veiledning til søkere og komité blir enklere og mer transparent.

De prinsipielle endringene kan ses i første avsnitt i de foreslåtte retningslinjene: «Hensikten med stipendet er å støtte forfattere i arbeidet med krevende bokprosjekter og langsiktig utvikling av forfatterskapet. Arbeidsstipendet skiller seg fra prosjektstipendet i hovedsak ved at det legges større vekt på å støtte forfatterskapet enn på et konkret prosjekt.»

For å kunne tildele stipendene etter disse prinsippene har vi satt opp følgende kriterier for tildeling:

- Forfatterskapet som helhet og nåværende litterære aktivitet
- Kvaliteten på søknaden
- Stipendets betydning for søkerens virke som forfatter

Her kan man se at vi ikke har tatt med punktet om «prosjektets faglige, kulturelle og samfunnsmessige interesse», slik det står i retningslinjene for prosjektstipend, og slik det står i nåværende retningslinjer for arbeidsstipend. Dette er ikke fordi man ikke skal kunne søke med et konkret prosjekt, men fordi det er mer hensiktsmessig å presisere hva «kvaliteten på søknaden» betyr i neste avsnitt:

«Søkeren argumenterer for sitt behov for stipend gjennom en søknad på inntil ti sider hvor følgende elementer bør inngå:

- Presentasjon av eget forfatterskap
- Beskrivelse av planer for arbeidet i stipendperioden. Her kan søkeren beskrive konkrete bokprosjekter og/eller et tematisk eller litterært utviklingsprosjekt. Selv om arbeidsstipendet må kunne ut i en eller flere bøker, bindes ikke søkeren av bokprosjektene som presenteres her.
- Beskrivelse av hvordan arbeidet i stipendperioden vil inngå i søkerens langsiktige ambisjoner for forfatterskapet»

Punktene over viser hvordan stipendet kan tildeles på bakgrunn av den tillit Det faglitterære fond utviser forfattere på bakgrunn av den litterære produksjonen de så langt har vist seg i stand til, kombinert med en utfyllende søknad, der søkerne kan overbevise komiteen om at de har en gjennomtenkt plan for det videre forfatterskapet. Punkt 2 åpner opp for både konkretiserte prosjekter, som det også i vårt forslag skal være rom for å søke på bakgrunn av, og litt løsere definerte «prosessprosjekter». Noen vil kanskje synes det er risikabelt å ikke binde søkeren til et bestemt bokprosjekt, men vi er av den oppfatning at mottakere av arbeidsstipend vil være seg sitt ansvar bevisst – og at stipendkomiteen vil være det samme i sin vurdering av søknadene. Vi tror også at anerkjennelsen som følger med å ha mottatt arbeidsstipend, vil ha en selvkontrollerende effekt på stipendmottakerne. At det vil forekomme enkelttilfeller av stipendbøker som innholdsmessig ligger et stykke unna søknaden, er til å leve med og må ses som et uttrykk for den friheten vi mener vil gagne stipendordningen totalt sett.

Stipendmottakerne vil også kunne søke om prosjektstipend i samme periode og vil i så fall måtte utforme et konkret prosjekt som følges opp på vanlig måte av Det faglitterære fond. Kvittering for mottatt arbeidsstipend er «en eller flere bøker som oppfyller kriteriene for utgivelser, slik de står nedfelt i Statuttene for Det faglitterære fond». Siden stipendmottakerne også kan motta prosjektstipend for samme arbeidsperiode, kan samme bok være kvittering for begge stipend. Vi vil understreke at arbeidsstipendets primære hensikt er å støtte forfattere i sitt langsiktige virke heller enn å (del)finansiere et konkret prosjekt.

Stipendets lengde har vært et tema både i denne arbeidsgruppen og i arbeidsgruppen som vurderte stipendpraksis i 2020–2021. Både kortere og lengre stipendperiode har vært diskutert. I og med at man i vårt forslag ikke trenger å binde seg til et konkret bokprosjekt, mener vi det ikke vil være behov for å korte ned stipendperioden. Vi ønsker at arbeidsstipendet skal være forbundet med ambisjoner om langsiktig virke som forfatter. Fem år har også vært til vurdering og ville i stor grad bidratt til ovennevnte målsetting. Det var imidlertid ikke ønske om dette hverken fra stipendkomiteen eller Frilansutvalget, og arbeidsgruppen gikk derfor ikke videre med dette forslaget, som også hadde medført behov for en grundig konsekvensutredning. Vi er åpne for at dette kan vurderes på et senere tidspunkt, som et eventuelt neste steg.

Stipendkomiteen etterlyste i møtet med arbeidsgruppen et punkt angående bredde og mangfold i retningslinjene. Vi har ikke funnet noen eksisterende retningslinjer eller paragrafer i noen av NFFOs dokumenter som nedfeller prinsipper om kvotering, og det er etter vårt syn ikke hensiktsmessig med kvotering ved et så lavt antall tildelinger. Det er imidlertid åpenbart viktig å sikre en viss grad av bredde og mangfold blant tildelingene, men dette bør kunne overlates til stipendkomiteens skjønn (gitt at søkerne ellers står likt), uten at det trenger å nedfelles i retningslinjene.

Frilansutvalget ønsket en presisering av hvorvidt pensjonister kan motta arbeidsstipend. Generelt sett er det ønskelig å tildele stipendene til forfattere uten annen inntekt og som har behov for økonomisk støtte i sin karriereutvikling. Ved å presisere at stipendet ikke kan mottas samtidig med fast inntekt utover det som tilsvarer 50 prosent ansettelse, blir mottakere av pensjon ikke formelt kvalifisert. De kan imidlertid søke om prosjektstipend som vanlig.

Det følger av arbeidsgruppens forslag at veiledning til stipendkomiteen og til stipendsøkerne må oppdateres, og rutiner for hvordan administrasjonen håndterer oppfølgingen av stipendmottakere, må innarbeides.

Arbeidsgruppens forslag til nye retningslinjer for treårig arbeidsstipend kan leses i sin helhet i vedlegg 2 til rapporten.

6.0 Konklusjon

Dagens arbeidsstipend fungerer ikke godt nok som langsiktig støtte til frilansforfattere eller som kulturpolitisk tiltak for å fremme sakprosaens status i Norge. Arbeidsgruppen anbefaler nye retningslinjer som skiller seg mer fra prosjektstipendet og gir bedre rom for utvikling av forfatterskap. Vi tror de nye retningslinjene vil gjøre det mulig for flere forfattere å søke og stimulere flere sakprosaforfattere til å satse på forfatterrollen. Vi anbefaler at styret i Det faglitterære fond og styret i NFFO legger frem de nye stipendretningslinjene som forslag for årsmøtet i NFFO 2022.

Ylva Østby

Ivo de Figueiredo

Mari Jonassen

Lan Phuong Le

Vedlegg 2 – Forslag til nye retningslinjer

RETNINGSLINJER FOR TILDELING AV TREÅRIG ARBEIDSTIPEND TIL FRILANSFORFATTERE

(Vedtatt av årsmøtet xx)

Hensikten med stipendet er å støtte forfattere i arbeidet med krevende bokprosjekter og langsiktig utvikling av forfatterskapet. Arbeidsstipendet skiller seg fra prosjektstipendet i hovedsak ved at det legges større vekt på å støtte forfatterskapet enn på et konkret prosjekt. Arbeidsstipendet gis i hovedsak til etablerte og aktive forfattere, men kan også tildeles mindre etablerte forfattere. Stipendet gis ikke til debutanter.

Stipendmottakeren forventes å bruke mesteparten av stipendperioden til forfatterskapet, og det er ikke anledning til å inneha varig arbeidsforhold, eller motta inntekt, utover 50 prosent i stipendperioden. Stipendet er ikke ment å fullfinansiere prosjektet og kan gis samtidig med andre stipend. Det er ingen begrensninger for hvor mange ganger man kan søke treårig arbeidsstipend.

Stipendet skal resultere i en eller flere bøker som må oppfylle kriteriene for utgivelser, slik de står nedfelt i Statuttene for Det faglitterære fond. Stipendet gis fortrinnsvis til prosjekter som resulterer i utgivelser av generell sakprosa for barn eller voksne, skrevet på norsk, et annet skandinavisk språk eller samisk.

Kriterier for tildeling

Stipendkomiteen for treårig arbeidsstipend vurderer søkerne på grunnlag av følgende kriterier:

- Forfatterskapet som helhet og nåværende litterære aktivitet
- Kvaliteten på søknaden
- Stipendets betydning for søkerens virke som forfatter

Søknad og vurdering

Søkeren argumenterer for sitt behov for stipend gjennom en søknad på inntil ti sider hvor følgende elementer bør inngå:

- Presentasjon av eget forfatterskap
- Beskrivelse av planer for arbeidet i stipendperioden. Her kan søkeren beskrive konkrete bokprosjekter og/eller et tematisk eller litterært utviklingsprosjekt. Selv om arbeidsstipendet må kunne ut i en eller flere bøker, bindes ikke søkeren av bokprosjektene som presenteres her.
- Beskrivelse av hvordan arbeidet i stipendperioden vil inngå i søkerens langsiktige ambisjoner for forfatterskapet.

Stipendkomiteen fortar den skjønnsmessige vurderingen av søknadene og vedtar om søknadene blir innfridd eller avslått. Det gis ingen begrunnelse for avgjørelsen.

Tildeling

Arbeidsstipendet tildeles med en varighet på tre år. Den årlige stipendsummen fastsettes av styret i Det faglitterære fond og kan justeres i løpet av perioden.

Stipendmottakeren må underskrive på en avtale før stipendet utbetales. Avtalen regulerer blant annet mislighold av stipend, og manglende tilbakebetaling av skyldig stipend vil om nødvendig bli forfulgt rettslig. Det faglitterære fond kan motregne krav om tilbakebetaling av arbeidsstipend i andre typer stipend skyldneren eventuelt blir tildelt.

Tildelt stipend utbetales i tre omganger i stipendperioden. Første utbetaling skjer normalt innen tre måneder etter søknadsfristen, og stipendet gjelder arbeid som gjøres fra tildelingsbrevets dato. Dersom det før utbetaling av stipend fremkommer opplysninger om at stipendmottakeren selv ikke vil kunne nyttiggjøre seg stipendet som forutsatt, kan utbetalingen holdes tilbake i påvente av at styret for Det faglitterære fond tar endelig stilling til om hele eller deler av stipendet skal falle bort. Stipendmottaker kan søke om å utsette utbetaling av stipendet dersom tungtveiende grunner foreligger.

Rapportering og avslutning av stipendet

Stipendmottaker skal årlig sende inn en rapport til fondsstyret om bruken av stipendet. Rapporten skal godkjennes av NFFOs administrasjon og kan ved behov bli lagt frem for styret i Det faglitterære fond for endelig behandling. Rapporteringsplikten opphører når stipendet har resultert i en faglitterær utgivelse og et eksemplar av denne er sendt til Det faglitterære fond. Det er anledning til å søke om utsettelse.

Tidligere mottakere av arbeidsstipend kan søke nytt arbeidsstipend etter endt sluttrapportering.

Vedlegg 3 – Någjeldende retningslinjer

RETNINGSLINJER FOR TILDELING AV TREÅRIG ARBEIDSSTIPEND TIL FRILANSFORFATTERE

(Vedtatt av årsmøtet 7. april 2019)

Hensikten med stipendet er å støtte frilansforfattere for at de skal kunne realisere langsiktige og tidkrevende prosjekter.

- For å komme i betraktning må søkeren dokumentere opphavsrett som forfatter til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minimum én bok inneholdende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag. Verket må være utgitt eller på annen måte gjort tilgjengelig for allmennheten. Kravet til slikt omfang kan også oppfylles ved artikler eller mindre verk. Det enkelte verk må være på minst 6000 tegn (med mellomrom) eller minst tre trykte sider eget bidrag, se *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*.
- Stipendbeløpet er kr 600 000 og utbetales i 3 omganger à kr 200 000 over tre år. Et stipend er ikke ment å fullfinansiere et prosjekt.
- Forfatteren kan kun motta dette stipendet én gang til samme prosjekt.
- Kun samisk- og norskspråklige prosjekter støttes.
- Søknad sendes via NFFOs nettsider. NFFOs administrasjon skal bekrefte at en søknad er mottatt.
- Administrasjonen avslår søknader som ikke oppfyller de formelle kravene til stipendet, mangler nødvendig dokumentasjon eller er sendt etter søknadsfristens utløp.
- Ved stipendkomiteens vurdering av de innkomne søknadene vil søkerens tidligere litterære aktivitet og forfatterskapets kvalitet vektlegges.
- Søknadens innhold og saksbehandlingen er konfidensiell, og det gis ikke begrunnelse for det skjønnet som utøves ved rangering av søknadene. Det er ikke anledning til å klage på de skjønsmessige vurderingene av en søknad.
- Søknaden vurderes etter følgende kriterier: kvaliteten på søknaden (innhold og fremstillingsform), prosjektets allmenne og faglige interesse, stipendets betydning for gjennomføring av prosjektet etter den oppsatte tidsplanen og søkerens motivasjon og kvalifikasjoner.
- Inntil prosjektet har resultert i bok eller en annen faglitterær publikasjon, skal fondsstyret ved hvert årsskifte ha en kort rapport om bruken av stipendet.
- Publisering som ikke genererer kollektive vederlagsmidler, godkjennes ikke som kvittering for prosjektstipend.
- Alle stipendstøttede bøker/publikasjoner skal ha vært gjennom en uavhengig kvalitetskontroll. Kvalitetskontrollen må finne sted før publisering og må kunne dokumenteres. Redaksjonell kvalitetskontroll betyr her at minst to uavhengige konsulenter – én faglig og én språklig – har gjennomgått manus før publisering.

Stipendmottakeren må kunne fremskaffe skriftlige redegjørelser fra konsulentene hvor det fremgår hva de konkret har gjort med manus før publisering. Det faglitterære fond etterspør dokumentasjon ved behov. Ved publisering på eget forlag eller egenbokforlag må dokumentasjon på kvalitetskontroll alltid fremlegges.

- Når prosjektet resulterer i utgivelse, skal det på bokas kolofonside – eller tilsvarende ved andre typer publikasjoner – stå: *Forfatteren har mottatt støtte fra Det faglitterære fond i aktuell språkversjon.*
- Når boka/publikasjonen foreligger, må stipendmottakeren sørge for at et eksemplar blir sendt Det faglitterære fond. Inntil det er gjort, vil ny søknad om stipend ikke bli behandlet.
- Skribenten kan søke om stipend til nye prosjekter selv om tidligere stipendstøttede prosjekter ikke er avsluttet. Forfatteren kan også søke andre typer stipend til prosjekt som tidligere har fått støtte. Sammen med ny søknad skal det legges ved oppdatert fremdriftsrapport for det allerede støttede prosjektet. Ved søknad om ytterligere stipend til et tidligere støttet prosjekt må det også begrunnes hvorfor prosjektet trenger mer støtte, og ny og oppdatert prosjektbeskrivelse må legges ved.
- Tildelt stipend må brukes til det prosjektet det er søkt om midler til. Dersom det skjer endringer i prosjektets karakter, språkdrakt eller i mulighetene for videre fremdrift, må stipendmottaker søke fondsstyret om godkjenning. Hvis det ikke søkes, eller hvis søknaden ikke innvilges, må hele eller deler av stipendet tilbakebetales.
- Manglende tilbakebetaling av skyldig stipend kan bli forfulgt rettslig. Det faglitterære fond kan motregne krav om tilbakebetaling av prosjektstipend i andre typer stipend skyldneren eventuelt blir tildelt.

DET FAGLITTERÆRE FOND

Sak 8

Årsmelding 2021 for Det faglitterære fond

Se årsmelding for NFFO og Det faglitterære fond, side 57.

Forslag til vedtak:

Årsmøtet godkjenner årsmelding for Det faglitterære fond for 2021.

Sak 9

Regnskap 2021 for Det faglitterære fond

Se årsmelding for NFFO og Det faglitterære fond, side 64.

Forslag til vedtak:

Årsmøtet godkjenner regnskap for Det faglitterære fond for 2021.

Sak 10

Budsjettforslag 2022 for Det faglitterære fond.

FORSLAG TIL BUDSJETT 2022 DET FAGLITTERÆRE FOND				
	Noter	Budsjett	Regnskap	Budsjett
		2022	2021	2021
Driftsinntekter				
Kopivederlag		75 000 000	80 264 814	75 000 000
Bibliotekvederlag		35 500 000	36 343 435	35 500 000
Vederlag Norwacos kabelsektor		1 600 000	3 263 941	1 700 000
Sum driftsinntekter		112 100 000	119 872 190	112 200 000
Driftskostnader				
Overført NFFO – driftsstøtte		21 500 000	18 500 000	18 500 000
Overført NFFO – langsiktige kulturpolitiske tiltak		7 830 000	4 652 612	7 300 000
Godtgjøring styre, komiteer og utvalg		1 750 000	1 430 750	1 750 000
Lønns- og pensjonskostnader		3 000 000	2 932 395	3 000 000
Andre driftskostnader		1 000 000	486 604	1 000 000
Sum driftskostnader		35 080 000	28 002 361	31 550 000
Stipendutbetalinger				
Stipendutbetalinger		95 000 000	94 308 114	95 000 000
Sum Stipendutbetalinger		95 000 000	94 308 114	95 000 000
Resultat før finansposter		-17 980 000	-2 438 285	-14 350 000
Finansinntekter og -kostnader				
Annen renteinntekt		50 000	14 676	25 000
Nto. finansinntekt (+) / kostnad (-)		2 000 000	1 159 395	2 000 000
Resultat av finansposter		2 050 000	1 174 071	2 025 000
Underskudd (-) / overskudd (+)	1	-15 930 000	-1 264 214	-12 325 000
Overføringer				
Avsatt til annen egenkapital			-1 264 214	
Sum disponeringer og overføringer			-1 264 214	

Note til budsjett for 2022

Note 1

Årsoverskudd/årsunderskudd

Budsjettet er satt opp med et underskudd på kr 15 930 000. Dette er gjort i samsvar med et ønske om å redusere egenkapitalen. Den frie egenkapitalen var per 1. januar 2022 kr 45 588 309 og vil med foreslått budsjettunderskudd på kr 15 930 000 være kr 44 588 094 per 31. desember 2022.

Forslag til vedtak:

Årsmøtet godkjenner styrets forslag til budsjett for Det faglitterære fond for 2021.

Sak 11 Innstilling fra valgkomiteen til valgene i 2022

Valgkomiteen har bestått av

Lene Stokseth, leder
Marta Breen
Joakim Hammerlin
Teresa Grøtan

Vararepresentanter:

Stein Gabrielsen
Jørgen Moltubak
Dagny Holm
Jannike Ohrem Bakke

Det har vært avholdt to møter og ellers kontakt per e-post.

Foreningens styre 2021–2022:

Aage Borchgrevink, leder
Inger Sverreson Holmes, nestleder
Olav Torvund
Ingerid Straume
Linn T. Sunne
Anne Karin Sæther
Bård Borch Michalsen
Anna Moxnes Stabell, ansattes representant

Varamedlemmer:

1. Merete Franz
2. Yohan Shanmugaratnam
3. Asbjørn Jaklin

Følgende medlemmer og varamedlemmer er på valg i 2022:

Aage Borchgrevink (leder), Linn T. Sunne, Bård Borch Michalsen (styremedlemmer).
Bård Borch Michalsen kan ikke gjenvelges.
Merete Franz, Asbjørn Jaklin (varamedlemmer).

Inger Sverreson Holmes ønsker å trekke seg fra styret.

Valgkomiteens innstilling:

Aage Borchgrevink gjenvelges som leder for to år.
Anne Karin Sæther velges som nestleder for ett år.
Linn T. Sunne gjenvelges som medlem for to år.
Asbjørn Jaklin velges som medlem for to år.
Merete Franz velges som medlem for ett år.
Ingeborg Eliassen velges som varamedlem for to år.
Preben Jordal velges som varamedlem for to år.

Innstillingen gir følgende styresammensetning:

Aage Borchgrevink, leder
Anne Karin Sæther, nestleder
Olav Torvund
Ingerid Straume
Linn T. Sunne
Asbjørn Jaklin
Merete Franz

De ansattes styrerepresentant velges av og blant de ansatte.

Varamedlemmer:

1. Yohan Shanmugaratnam
2. Ingeborg Eliassen
3. Preben Jordal

Det faglitterære fonds styre 2021–2022:

(personlige varamedlemmer i parentes)
Ylva Østby, leder (Astrid Sinnes)
Anders Vaa, nestleder (Synnøve Veinan Hellerud)
Reidar Müller (Ánde Somby)
Gunnar Nyquist (Nina Zandjani)
Hilde Gunn Slottemo (Shazia Majid)
Aage Borchgrevink (Inger Sverreson Holmes)

Følgende medlemmer og varamedlemmer er på valg i 2022:

Anders Vaa (nestleder), Hilde Gunn Slottemo (medlem),
Astrid Sinnes, Synnøve Veinan Hellerud (varamedlemmer).

Hilde Gunn Slottemo ønsker ikke gjenvalg.

Gunnar Nyquist og Shazia Majid ønsker å trekke seg fra styret.

Lederen i NFFO har fast plass i fondsstyret, og styret i NFFO utnevner dennes personlige varamedlem.

Valgkomiteens innstilling:

Anders Vaa gjenvelges som nestleder for to år.
Astrid Sinnes gjenvelges som varamedlem for ett år.
Synnøve Veinan Hellerud velges som medlem for to år.
Nina Zandjani velges som medlem for to år.
Ove D. Jakobsen velges som varamedlem for to år.
Birgit Owe Svihus velges som varamedlem for to år.
Ane Christiansen velges som medlem for to år.

Innstillingen gir følgende styresammensetning:

Ylva Østby, leder (Astrid Sinnes)
Anders Vaa, nestleder (Ove D. Jakobsen)
Synnøve Veinan Hellerud (Ane Christiansen)
Nina Zandjani (Birgit Owe Svihus)
Reidar Müller (Ánde Somby)
NFFOs leder med personlig vara

Det faglitterære fonds utvidede stipendkomiteer:**Forfattere, vår, 2021–2022:**

Heidi Kristine Grønlien
Eivind Torgersen
Per-Bjarne Ravnå
Frode Skarstein
Øystein Morten
Christian Bjørn Bjercke
Dag Herbjørnsrud
Grethe Fatima Syéd
Ragnhild Sollund

Christian Bjørn Bjercke er på valg.

Valgkomiteens innstilling:

Christian Bjørn Bjercke gjenvelges som medlem.

Innstillingen gir følgende komitésammensetning, vår:

Heidi Kristine Grønlien
Eivind Torgersen
Per-Bjarne Ravnå
Frode Skarstein
Øystein Morten
Christian Bjørn Bjercke
Dag Herbjørnsrud
Grethe Fatima Syéd
Ragnhild Sollund

Forfattere, høst, 2021–2022:

Kristin Fridtun
Ingrid Brekke
Assad Nasir
Ivo de Figueiredo
Kjetil Bevanger
Bjørn Arild Hansen Ersland
Mette Karlsvik
Henrik H. Svensen
Harald Thuen
Bård Frydenlund

Kristin Fridtun, Ingrid Brekke og Ivo de Figueiredo er på valg.
Ivo de Figueiredo kan ikke gjenvelges.
Henrik H. Svensen stiller til valg som medlem av Stipendkomité for treårige arbeidsstipend og går ut av komiteen.

Valgkomiteens innstilling:

Kristin Fridtun gjenvelges som medlem for to år.
Ingrid Brekke gjenvelges som medlem for to år.
Björg Gilleberg Løkken velges som medlem for to år.
Alexander Sandtorv velges som medlem for to år.

Innstillingen gir følgende komitésammensetning, høst:

Kristin Fridtun
Ingrid Brekke
Assad Nasir
Björg Gilleberg Løkken
Kjetil Bevanger
Bjørn Arild Hansen Ersland
Mette Karlsvik
Alexander Sandtorv
Harald Thuen
Bård Frydenlund

Suppleanter 2021–2022:

Ivar Bredesen
Norunn Askeland
Eva Maagerø
Marta Breen
Svein Sjøberg
Oddvar Magnussen

Marta Breen, Svein Sjøberg og Oddvar Magnussen er på valg.

Valgkomiteens innstilling:

Marta Breen gjenvelges som suppleant for to år.
Svein Sjøberg gjenvelges som suppleant for to år.
Oddvar Magnussen gjenvelges som suppleant for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning av suppleanter:

Ivar Bredesen
Norunn Askeland
Eva Maagerø
Marta Breen
Svein Sjøberg
Oddvar Magnussen

Utvidet stipendkomité, oversettere, 2021–2022:

Hans Ivar Stordal
Tara Ishizuka Hassel

Hans Ivar Stordal er på valg. Han ønsker ikke gjenvalg.

Valgkomiteens innstilling:

Eirik Ulltang Birkeland velges som medlem for to år.

Innstillingen gir følgende komitésammensetning:

Eirik Ulltang Birkeland
Tara Ishizuka Hassel

Suppleanter 2021–2022:

Geir Uvsløkk
Hege Mehren
Eirik Ulltang Birkeland

Eirik Ulltang Birkeland er på valg. Han stiller til valg som medlem i utvidet stipendkomité.

Valgkomiteens innstilling:

Eva Ulven velges som medlem for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning av suppleanter:

Hege Mehren
Eva Ulven
Geir Uvsløkk

Stipendkomité for treårige arbeidsstipend 2021–2022:

Erik Holien
Bjørn Westlie
Maria Berg Reinertsen
Øyvind Vågnes
Katrine Sele
Anja Røyne (varamedlem)

Erik Holien, Bjørn Westlie og Maria Berg Reinertsen er på valg. Holien og Westlie kan ikke gjenvelges.

Valgkomiteens innstilling:

Anja Røyne velges som medlem for to år.
Henrik H. Svensen velges som medlem for to år.
Per Kristian Sebak velges til vararepresentant for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning av komiteen:

Maria Berg Reinertsen
Øyvind Vågnes
Katrine Sele
Anja Røyne
Henrik H. Svensen
Per Kristian Sebak (varamedlem)

Stipendkomité for aktualitets- og debattstipend 2021–2022:

Hege Ulstein
Simen Sætre
Janne Kjellberg
Andrew Kroglund (varamedlem).

Alle er på valg. Sætre og Kjellberg kan ikke gjenvelges.

Valgkomiteens innstilling:

Hege Ulstein gjenvelges som medlem for to år
Andrew Kroglund velges som medlem for to år
Linn Stalsberg velges som medlem for to år
Hannah Helseth velges til vararepresentant for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning av komiteen:

Hege Ulstein
Andrew Kroglund
Linn Stalsberg
Hannah Helseth (vararepresentant)

Sakkyndig utvalg statens kunstnerstipend 2021–2022

(personlige varamedlemmer i parentes)
Alexander Leborg, leder (Frode H. Pedersen)
Bente Christensen (Stein Gabrielsen)
Bodil Stenseth (Hilde Danielsen)
Joakim Hammerlin (Jessica Lønn-Stensrud)

Bente Christensen og Bodil Stenseth er på valg som medlemmer

Hilde Danielsen er på valg som varamedlem
Hilde Danielsen ønsker ikke gjenvalg.

Valgkomiteens innstilling:

Bente Christensen gjenvelges som medlem for to år.
Bodil Stenseth gjenvelges som medlem for to år.
Anne Gunn Halvorsen velges som varamedlem for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning:

Alexander Leborg (leder) (Frode H. Pedersen)
Bodil Stenseth (Anne Gunn Halvorsen)
Joakim Hammerlin (Jessica Lønn-Stensrud)
Bente Christensen (Stein Gabrielsen)

Anke- og vurderingsnemnda 2021–2022

(personlige varamedlemmer i parentes)
Bente Ohnstad (Arne Auen Grimenes)
Per Christian Karlsen (Ane Sjøbu)
Arnhild Skre (Ida Hydle)

Alle er på valg. Ida Hydle kan ikke gjenvelges.

Valgkomiteens innstilling:

Bente Ohnstad gjenvelges som medlem for to år.
Per Christian Karlsen gjenvelges som medlem for to år.
Arnhild Skre gjenvelges som medlem for to år.
Arne Auen Grimenes gjenvelges som varamedlem for to år.

Ane Sjøbu gjenvelges som varamedlem for to år.
Bård Borch Michalsen velges som varamedlem for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning:

(personlige varamedlemmer i parentes)
Bente Ohnstad (Arne Auen Grimenes)
Per Christian Karlsen (Ane Sjøbu)
Arnhild Skre (Bård Borch Michalsen)

Opplysninger om styremedlemmenes faglige bakgrunn mv.

Borchgrevink, Aage, litteraturviter, fag- og skjønnlitterær forfatter, født 1969, bor i Oslo. Generell litteratur.

Christiansen, Ane, faglærer og forfatter. Frilans lærebokredaktør. Ph.d i spansk språkvitenskap. Født 1973, bosatt i Trondheim.

Eliassen, Ingeborg, journalist og redaksjonsleder i Investigate Europe, sakprosaforfatter, født 1961, bor i Stavanger.

Franz, Merete, daglig leder ved Litteraturhuset i Skien, frilansoversetter fra tysk, engelsk, svensk og dansk. Generell sakprosa. Født 1972, bor i Skien.

Hellerud, Synnøve Veinan, historiker, lærer og frilansforfatter. Født 1969, bor i Oslo. Lærebøker og generell sakprosa.

Jaklin, Asbjørn, forfatter og frilansjournalist etter 40 år i avisa Nordlys. Historisk sakprosa, særlig andre verdenskrig i nordområdene. Født 1956, bor i Tromsø.

Jakobsen, Ove, professor i økologisk økonomi, Handelshøgskolen Nord universitet. Fagbøker og lærebøker. Født 1952, bosatt i Bodø.

Müller, Reidar, forsker, forfatter, journalist og dr.scient. i geologi, født 1971, bor i Oslo. Naturvitenskap og sakprosa.

Sinnes, Astrid, professor i naturfagdidaktikk og viserektor for bærekraft ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, faglitterær forfatter. Født 1972, bosatt i Oslo.

Shanmugaratnam, Yohan, utenriksjournalist i Klassekampen og sakprosaforfatter. Hovedfag i samfunnsgeografi fra Universitetet i Oslo. Født 1979, bor i Oslo.

Somby, Ánde, førsteamanuensis i rettsvitenskap, UiT, forfatter, joiker og musiker. Født 1958, bor i Tromsø.

Straume, Ingerid, pedagog og faglitterær forfatter. Leder av Akademisk skrivesenter ved Universitetsbiblioteket i Oslo, født 1963, bosatt på Nesodden.

Sunne, Linn T., allmennlærer, bibliotekar, politiker og forfatter av skjønn- og faglitteratur for barn og ungdom. Født 1971, bor på Dokka.

Svihus, Birgit Owe, skjønn- og faglitterær oversetter, cand. philol., pensjonert universitetslektor i italiensk ved NTNU. Født 1948, bor i Trondheim.

Sæther, Anne Karin, forfatter med bakgrunn som journalist, kommunikasjonssjef og politisk rådgiver. Hovedfag i journalistikk. Jobber i klimabyrået Footprint. Født 1975, bor på Nesodden.

Torvund, Olav, professor i jus ved UiO, født 1955, bor i Oslo. Fagbøker og lærebøker, blant annet om opphavsrett og ytringsfrihet.

Vaa, Anders, sakprosaforfatter, redaktør og førstelektor med doktorgrad i lingvistikk. Født 1978, fra Larvik, bor i Oslo.

Zandjani, Nina, fag- og skjønnlitterær oversetter, forsker, ph.d. i oversettervitenskap. Født 1958, bor i Oslo.

Østby, Ylva, klinisk nevropsykolog og førsteamanuensis ved Psykologisk Institutt, UiO, sakprosaforfatter innen psykologi og nevrovitenskap. Født 1979, bor i Oslo.

Sak 12

Styrets forslag til ny valgkomité

Styret foreslår følgende medlemmer med personlige varamedlemmer (i parentes) til valgene i 2023:

Teresa Grøtan (Jannike Ohrem Bakke)
Marta Breen (Jørgen Moltubak)
Joakim Hammerlin (Dagny Holm)
Lene Stokseth (Stein Gabrielsen)

Sak 14

Styrets forslag til revisor

Styrets innstilling:

BDO AS ved statsautorisert revisor Steinar Andersen velges som revisor for regnskapsåret 2022.

The logo consists of the letters 'NF' stacked above 'FO'. The 'F' in 'NF' is a solid blue block letter, while the 'O' is a blue circle with a white center. A vertical line separates the letters from the text to the right.

NF
FO

NORSK FAGLITTERÆR
FORFATTER- OG
OVERSETTERFORENING

nffo.no